

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 146.

V Ljubljani, v petek 28. junija 1895.

Letnik XXIII.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem pričanja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.

Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.

Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Načela veljajo.

Na Stajerskem, dne 26. junija.

Človek brez načel je ptič brez perutij in riba brez plavutij. Načela so glavni pogoj pravega, uspešnega delovanja. Kar se je na svetu velikega zgodilo, se je izvršilo, kakor beremo v zgodovini, na podlagi trdnih načel. Naj si tudi omahujejo človeške moči, vemo, da ideje jih zopet oživi. Kar je drevescu steber, h kateremu je privezano in na katerega se opira, to je človeku načelo. Drevesce brez opore stré vihra in ž njim stré tudi ves sad, ki se je od njega pričakoval. Tudi človeško delovanje, ki se ne opira na načela, je prazno, brezplodno. Seveda pogoj je, da so to prava načela. Črviv, trhel steber je drevescu bolj v kvar nego v zaslombo.

Dve diametralno si nasprotni načeli se že zdavno med seboj borita na svetu — krščansko in nekrščansko. Ta boj je že star, in kakor kažejo dandanes odnošaji, se vedno bolj in bolj bliža čas, ko bodeta

le ti načeli merodajni, ko se bo dejalo: „Tu krščanstvo!“ in: „Tu nekrščanstvo!“ Kar pa je na sredi, kar je neodločnega, bo izginilo. Nekaka radikalna sapa piha sedaj po Evropi, nekak radikalen tok si je v površje evropskega življenja napravil strugo, katero čim dalje bolj ugrablja, čim dalje bolj razširja. In ta sapa preti pomesti, ta tok preti odplaviti vse, kar je polovičarskega, nedoslednega, kar nima strogo označenega stališča in jasnih načel. Liberalizem, ki je kakor mora le predolgo tlačil vse javno življenje, je prišel ob kredit. Zanj nam ni žal; zakaj vso zmedenost, ki vlada sedaj na svetu, povzročil je ta laži-liberalizem, kateremu je prvo načelo breznačelnost in vrhovno vodilo sebičnost. Tisti pa, ki zastopajo njegovo dedščino, imajo krepkeje označeno stališče in jasneje izražena načela, bodisi dobra, bodisi slaba, bodisi krščanska, bodisi protikrščanska. Čim dalje bolj gineva vse, kar je nedoločnega, osrednjega, kar meni v sebi združiti ta dva nasprotna pola, vedno bolj se pokazujeta ti ostri nasprotji.

Cerkev je imela vajraj veliko ne samo hudih nasprotnikov, temveč tudi zakletih sovražnikov. V tem sta se dotikala ta svet z drugim, človek z demonom. Ako bi to dejstvo zanikali, morali bi obupati o človeštvu. Tista divja strast, tista neukrotljiva mržnja, tisto smrtno sovraštvo, ki se je tekom časa tolikokrat pojavljalo proti cerkvi, se ne more staviti na rovaš samo človeštvu, temveč tukaj je moralo poseči vmes kako močnejše, nadčloveško bitje.

Vse besneče sovraštvo zoper krščanstvo in posebno zoper kat. cerkev se dandanes koncentruje v framasonskih ložah. Odtod se izstreljajo vse tiste otrovane pušice, ki to ljubečo mater čelga človeštva ranijo v srce; tukaj izvirajo vsi tisi pogubonosni toki, ki liki velikim razlivom razdevajo rodovitno polje božjega kraljestva na zemlji. Framasoni pridno skrbijo za to, da se njihovi nazori obilno razplojajo na vse strani. Pogubonosne framasonske nazore o Bogu in veri, o nekrščanski podlagi državni je vsprejel tudi

socijalni demokratizem, radikalnejši in doslednejši sin očeta liberalizma, in je širi med nižjimi sloji. Soc. demokratje sicer pravijo, da jim je vera nebitvena, privatna reč, za katero jim ni mar. Pa s tem jim ni resnica. Krščanstvo je moč, ki se ne da kar tako prezirati. Ž njim mora računati vsak: ali se postavi pod njegovo okrilje kot pristaš in sobojevnik ali pa se postavi proti njemu kot njegov nasprotnik. Soc. demokratje morajo vsled svojega programa storiti zadnje; zakaj, kjer je krščanstvo, tam ni prostora naturalizmu in materijalizmu.

V srce se nam smilijo tisti nesrečniki, ki se hrepeneč po rešitvi zatečejo v roke takih ljudij, ki jim iz glave in srca trgajo vero, njihovo najtršo zaslombo, in na njeno mesto postavljajo utopije in gnev in srd proti vsemu, kar je krščanskega.

Na drugi strani pa krščanska ideja omlajena vstaja k novemu življenju. Njena univerzalnost se čim dalje bolj dejstvuje. Humanizem, ki človeško bistvo istoveti s človeškimi napakami in grehi in hkrati povečuje človeško naravo kot celotno vseh nadnaravnih vezij in samodržno, je na vseh poljih javnega življenja porodil anarhijo. Zato pa se duhovi začnajo zopet oklepiti krščanskih nazorov, pričakujoč edino od njih rešitve človeštvu.

Slovenec n. i. usojeno, da bi ostali nekako v osredji med tema dvema nasprotjema. Ne varajmo se z upom, kakor da bi nam bilo možno poprijeti se kakega vzora ali nazora, ki je glede na verstvo, glede na razmerje med Bogom in človekom, indiferenten in se tako izogniti usodnemu aut-aut. Ne, na desno moramo ali pa na levo. Kam naj gremo, ne more nam biti vprašanje. Ako je res, da za posamnika ni rešitve izven krščanstva, ako je res, da državam, katerim se je izpodnesel krščanski temelj, ni trajnega obstanka, mora to posebno veljati o tako majhnem narodiču, kakor smo Slovenci, ki s krščanstvom izgubimo tudi svojo narodno individualnost.

LISTEK

V domačem kraju.

Povest. Spisal J. O.

(Dalje.)

Slava mladega zdravnika v trgu R. se je razširjala zmiraj bolj. Od vseh strani so hodili ljudje k njemu po zdravlila, popustivši Smrekarico in druge mazačke. Povsod so govorili od Smrekarjeve Barke, v katerej skoraj ni bilo več življenja, ali on jo je sezdravil v štirih tednih. Najbolj je bil oče njen, Smrekar vesel. Ni je doktor samo ozdravil, temveč grajski so jo vzeli v grad za hišino. Preskrbljena je bila. Smrekar je le Boga prosil, da bi mu bila Barka vedno poštena in pametna deklica.

Res je bilo čudno, da je Barka še zdrava postala. Toda Vladimir se je zelo trudil za njo. Saj ga je Palmira po oskrbniku, gospodu Kralju prosila, naj pomaga ubožici, če le more. Kakó rad jej je željo spolnil!

Nekdaj je bila Palmira z materjo na vrtu pri ribnjaku.

Zagledala je Vladimirja, ki je korakal po cesti, vračajoč se od nekod iz svojega svetega poklica.

„Vendar je usmiljen ta človek“, rekla je.

Mati ni odgovorila. Hči je bila užaljena:

„Nikar še njega ne sovražite, če sovražite očeta njegovega.“

„Palmira!“

Ostra je bila ta materina beseda in oster njen pogled.

Deklica je bila v zadregi. Dolgo ste molčali. Nazadnje spregovori gospa Mrakova:

„Na obisk k dvorskemu grajščaku sve skoraj pozabili. Koliko je ura?“

„Tri — k večernicam zvoní.“

Obe ste hiteli iz vrta v grad.

Pred uhomom sta že tolkla dva iskra vranca s kopiti.

Kmalu potem sta dirjala s Palmiro in njeno materjo proti Savi. Veliko truda je imel brodnik, predno je spravil živali na ladijo. Odrinil jo je z drogom od brega.

Tisti čas je prihajal po cesti mlad gospod. Mudit se mu je moralo. Hitel je, kar je mogel proti brodišču. Bil je Vladimir.

„Počakajte“, kričal je na brodnika, ne zapazivši, da so grajski na ladiji.

„Oče, počakajte...“

„Ne morem nazaj! Počakaj ti, da pridem nazaj!“

Tako je govoril, ne ozri se na breg. Gledati je moral drugam. Plašna konja sta se začela stršiti. Zakričal je ves jezen svojemu dečku, ki mu je pozabil zagrado črez ladijo potegniti:

„Spusti zagrado tam črez!“

Deček je skočil iz čolna na ladijo, da bi zagrabil konjema. Pa bilo je prepozno. Konja sta se splašila in skočila s kočijo vred v deročo vodo. Ves brod se je hudo zazibal. Gospa Mrakova je zajejala, brodnik je grdo zaklel. Hlapec, ki je stal pred konjema, boril se je z valovi, tako tudi brodnikov sin. Bližala sta se h kraju. Konja sta priplavala na drugo stran reke.

Nikjer pa ni bilo Palmire. Brodnik je s strahom zrl po vodi:

„Nekje mora biti.“ —

In zagledal je dober streljaj daleč v Savi, kakor bi kdo vzdigoval roko iz vode. Grajska gospodična je morala biti, kdo drugi. Vrgel je janko s sebe in sezul črevlje v naglici, da bi mogel laglje plavati. Toda mej tem je že videl, kako je nekdo tekkel ob bregu reke in potem skočil za grajsko hčerjo v deroče valove.

Brodnik je gledal, s kako težkočo jo je vje

Zatorej bodi skrb vseh pravih rodoljubov, da postanejo in ostanejo vodilna načela našega naroda zopet krščanska. S tem prihranimo svojemu narodu mnogo ponesrečenih eksperimentov in britkih poskusenj. Da se pa to uresniči, je treba še mnogo dela, na zeleni Stajerski nič manj nego drugod. Treba je na krščanski podlagi organizovati delavske stanove in jih tako obraniti nevarnih zanj, katere jim povsod stavi internacionalna demokratija. Kjer je primerno število delavcev, osnuj se v njih materialni in moralni prid delavsko društvo. Zbog tega moramo zelo želiti, da se že tolikrat napovedano delavsko društvo v Trbovljah prav kmalu osnuje, vzlasti ker mnogo delavcev po njem močno hrepeni.

Vse narodove sloje naj prešinjajo in družijo, vsa polja javnega življenja naj prevladajo cela krščanska načela! Tu so mogočne korenine naše moči.

Proračunska razprava.

Dunaj, 27. junija.

Vendar jedenkrat, če tudi že ob najstari uri, se je pričela proračunska razprava v državnem zboru. Polovica poslovnega leta bo kmalu minula, polovica proračuna je že porabljen, in proračunsko razpravo so še le pričeli. Ta okolnost pač jasno osvetljuje nejasne razmere v naši parlamentarni zbornici.

S temi nezdravimi razmerami je vzlasti nezadovoljen presvetli vladar, ki je zadnje svoje razgovore z delegati posebno porabil za to, da je poslanec povedal, koliko mu je na tem, da se proračun pravočasno dovoli.

Parlamentarne skupine Poljakov, konservativcev in Mladočehov imajo že jasno pot gledé postopanja v proračunski razpravi. V zadregi so levičarji, ker ne vedó, kako bi se vedli gledé točke o celjski gimnaziji. Vlada hoče proračun izvesti, kakor ga je predložil kabinet Windischgrätzov, a levičarji so zaradi tega izstopili iz koalicije. Seveda bi sedaj mislili, da bodo tej točki odločno nasprotovali. To bi sicer radi storili, a bojé se, da pridejo tem potom skoraj popolnoma ob veljavo. Da levica ni jedina v tej točki, vidi se iz dogodkov, ki so se vršili v vodstvu levice. Khuenburg je namreč odložil predsedstvo, dr. Russ ga ni hotel vsprejeti, in sedaj načeluje levici dr. Beer. Gotovo je, da bodo pri posebni razpravi glasovali levičarji proti točki o celjski gimnaziji, a v tretjem branju bodo najbrže prisiljeni vsled razmer glasovati za ves proračun.

Menimo, da pravo zadenemo, ako trdimo, da se bo sedanja proračunska razprava vršila po zastopnikih vseh strank, vzlasti z ozirom na sestavo novega stalnega ministerstva. Stranke, katerim je na tem, da se bode oziralo nanje pri sestavi nove vlade, bodo zmerno postopale, druge stranke, ki ne gojé teh ambicij, govorile bodo odločneje.

V generalni razpravi o proračunu za tekoče leto so se kot protigovorniki oglasili: Scheicher, Schwarz, Steiner, Gregor, Steinwender, Kramar, Schneider, Romanczuk, Kaizl, Feregger, Liechtenstein, Hauck, Pacak, Vašaty, Tuček, Jax, Kaiser, Hofmann-Wellenhof; kot zagovorniki: Ferjančič, Wassilko, Weber, Demel, Debiasi, Perič, Hompeš, Bohaty, Habermann, Lorber, Menger, Russ, Exner, Robič in Zurkan.

in plaval z njo k bregu. Potem je rinil ladijo k brodišču.

Doktor Vladimir je prinesel Palmiro tje. Kmalu jo je pripravil k zavednosti. Ali bila je blede od prebitega strahu in vsa se je tresla. Molče je podala gospa Mrakova Vladimirju roko v znamenje hvaležnosti. Tudi Palmira je storila tako. Besede ni mogla spregovoriti, pa zahvalila se mu je z očmi, in ta pogled je pričal hvaležnost in več kot hvaležnost.

Grajski so se odpeljali nazaj v grad, Vladimirja pa je brodnik prepeljal črez Savo. Počasi je potem šel po bujnih travnikih in po stezi mej njivami, kjer se je zibalo zlato klasje polno lepega zrnja. Skrjanci so veselo peli v zraku nad njim, ali Vladimir se za nje ni zmenil. Mislil je na Palmiro...

Drugi dan se je odpravljal nekam v hribe k nekemu bolniku. Star mož je stal v veži, opirajoč se na grčasto palico. Starec je težko stal, a usesti se na lepej mizi ni si upal. Vladimir je prišel v vežo:

„Težko čakate, oče? Potrpite še malo. Vprite se! — Glavo, pravite, da ima ubito vaš sin?“

„Zdi se mi, pa ne vem za dobro. Mora že biti kaj takega, ko tako zdihuje in javče.“ (Konec sledi.)

Prvi je govoril dr. Scheicher rekoč: Da v zbornici ni pravega reda, dokaz temu je, da se še le koncem junija pričanja razprava o proračunu za tekoče leto. Mogoče je, da je prejšnja vlada namenoma odložila razpravo. Za bivšo vlado žalujejo mnogi stričniki in netjakinje, marsikateri mlad jurist grofovske in knežje krvi, ki je upal biti okrajni glavar. Vsi zakoni zadnjega časa so omejevali prostost in vsled tega raste nezadovoljnost. Državni zbor bi bil lahko sklenil dobro in koristno volilno pravico, toda potratil je najboljši čas. Govornik razdeli premoženje v tri vrste: podedovano, pridobljeno in drugim odvzeto. Nihče ne zaviđa moža, ki si je premoženje pridobil poštenim načinom ali je podedoval, toda ljudstvo sovraži in zaviđa človeka, ki si je z zvijačo nagrabil posvetnega blaga. Odtod socialno vprašanje! Vlada, ki ima pred očmi občno blagostanje, morala bi skrbeti, da veže roke takim grabežem. Govornik na to našteva potrebe in želje poljedelskega stanu ter priporoča kmetiške zbornice in prosti lov divjačine. V zadnjem času neka vladna naredba prepoveduje trgovcem in kupecem, po deželi prodajati navadna sredstva in zelišča za živinske bolezni. Sedanji notranji minister bode gotovo v tem oziru pomiril prebivalstvo. Živa potreba je dalje, da vlada vredi vprašanje kovačev in živinozdravnikov. Za poljedelski stan ne stori se skoraj nič, ker mero-dajni krogi nočejo škoditi veliki trgovini, ki je v rokah kapitala.

Ustanavljajo se sicer poljedelske šole, toda koristijo le malo, ker kmetje vsled revščine ne morejo pošiljati sinov v te šole. Govornik naglašá žalostno stanje duhovnih pomočnikov, župnikov in upokojenih duhovnikov. Cerkev bi ne potrebovala nobene podpore od države, ko bi jej vrnila država, kar jej je po krivici odvzela. Govornik se obrača proti znanim šolskim odlokom ces. namestnika grofa Thuna, s katerimi se le hinavščina pospešuje, ter biča korupcijo. Čas je, konča govornik dveurni svoj govor, da se upremo bližajoči se nevarnosti. Za to pa treba socialnopolitičnega programa, novih mož, novih idej za potrebne socialne reforme.

Poslanec dr. Ferjančič obširneje razpravlja zgodovino koalicije. Glavni vzrok, da se je koalicija razbila, je ta, ker je upala rešiti svojo nalogo, ne da bi posežala v politična, narodna in verska vprašanja. V Avstriji je morda nemogoče vladati brez koalicije, ker nobena stranka nima večine, toda mogoča je le taka koalicija, ki popolnem priznava državne temeljne zakone. Ko nastopi nova, definitivna vlada, bodo Slovenci presodili razmere in po tem iskali zblížanja in zveze. Mejem pa bodo Slovenci gojili najboljše razmere z ono parlamentarno zvezo, v kateri so doslej bili. Govornik izjavi, da bode glasoval za državni proračun.

Posl. Schwarz izjavi v imenu Mladočehov, da od sedanje vlade ne pričakujejo boljših razmer, zato bodo glasovali proti proračunu.

Wassilko izjavi, da so Rumuni zvesti cesarju in državi, da pa ne poznajo antisemitizma; od vlade pa pričakujejo varstva. Ko sta govorila Steiner proti in Weber za proračun, pobija dr. Gregor centralistično ustavo, ki je v naprednem, narodnem in gospodarskem oziru škodljiva nemškemu narodu v Avstriji. Govornik želi spravo na Češkem, toda ne na podlagi dunajskih dogovorov, temveč tako, da bi bilo izključeno ponemčenje Slovanov in poslovanjanje Nemcev. V Avstriji je mogoča vlada le po federalističnih načelih. Mladočehi ne delajo opozicije avstrijski državi, temveč pobijajo le centralistični vladni sistem.

Po govoru posl. Debiasi za proračun je bila seja zaključena. Danes zbornica zopet zboruje.

Evangeljska delavska društva na Nemškem in naša organizacija.

Naš list je že poročal o socialnem shodu nemških protestantov dne 5. t. m. Prejšnji večer je imela zveza vseh evangeljskih delavskih društev svojo odborovo sejo. Organizacija je zelo modra. Posamična društva so sicer samostojna v svojem delokrogu, vendar pa jih vodi v nekaterih stvareh skupna zveza. Tako n. pr. udje plačujejo nekoliko za svoje ožje društvo, nekaj pa gre v skupno bolniško in mrliško blagajno. Ta je imela v preteklem letu 45.121 mark 14 pf. dohodkov. S tako svoto se da že kaj napraviti.

Dalje skrbi zaveza, da se ustanavljajo nova delavska društva, daje navodila, kako naj se vodijo, razmotrava sredstva, po katerih bi se najlože

odstranile napake, ki so se morda vrinile vanje. Sploh skrbi zveza za to, da posamna društva dosežajo lažje in boljše svoj namen. Vseh evangeljskih društev na Nemškem je 270, ki imajo 75.000 do 80.000 udov. Devet skupin ima zveza združenih: vrttembergško, badensko, renpfalško, srednjerensko, srednjenemško, saksonsko (v kraljestvu), društva onstran Odre, šlezvik-holštajnska in reusko-vestfalska.

Samo Bavarsko še ni pristopilo k zvezi. Od vplanskega leta se kaže povsod lep napredek. Tako je n. pr. na Vrttembergem letos že 25 društev z 2069 dejanjskimi in 260 podpornimi udi; vlni je bilo samo devet društev in 665 dejanjskih pa 12 podpornih udov. V Draždanah je nad 1900 udov. V Krefeldu se je z evangeljskim društvom združilo v skupno delovanje tudi tamošnje katoliško delavsko društvo, tkalska zveza in strokovno društvo po Hirsch-Dunckerjevih načelih. Posebno delavni so pastori Weber, Naumann in Lorenz.

Brez dvojbe storé ta društva mnogo dobrega, toda pozna se jim, da jim manjka katoliške stalnosti. V marsikaterih stvareh se ne morejo zjediniti; vzlasti odločnosti nasproti vladajočim krogom ne trpi večina pastorej. Nekateri se bojé izpregovoriti vsako besedico proti židom; če se kdo dotakne kmetiškega vprašanja, se takoj bojé, da ne bi bili užaljeni občutljivi plemiči. Profesor Schulze-Gäwernitz je n. pr. v vestfalskih društvi večkrat govoril o najnovejšem gibanju mej socialnimi demokrati. Pri tem je tudi nekoliko omenjal o poljedelskem vprašanju. Zagovarjal je misel, da bi se morala zemlja razdeliti v last čim največjemu številu ljudij. To zagovarja tudi sveti oče v svoji delavski okrožnici, trdéd, da mora država s svojimi zakoni poskrbeti, da jih bo čim največ imelo kaj svojega posestva. Schulze-Gäwernitz jo je pa slabo nalletel. Plemiški veleposestniki so planili po njem in po vseh protestantskih delavskih društvi.

Takih vzgledov bi lahko še več navedli. Še žalostnejše je pa to, da posamni pastori, voditelji teh društev, niso jedini v veri. Nekateri že nimajo nobene pozitivne vere več. Verski pojmi so jim le še gole umstvene oblike, ki so sicer vsaj za zdaj še potrebne, ki se pa morejo prilagoditi razmeram časa in kraja, vzlasti pa naravoznanstvu, kolikor je drago.

Toda priznavati moramo vendar, da so protestantje tudi v socialnem oziru na delu. Veliko uspešnejše sicer delujejo katoliška društva, po katerih vzgledu so se osnovala protestantska še le precej kasneje, toda vsaj mi v Avstriji se lahko od njih mnogo učimo.

Kako vkljub razcepljeni posamični krajevni organizaciji ohranjati jedinstvo, nam kažejo ravno ta društva s svojo zvezo. Politična društva seveda ne morejo sklopiti take zveze, ker je ne dopušča zakon; pač pa jo smejo imeti gospodarska, poučna, podporna itd. Zanje je naravnost potrebna. In to ne velja samo za delavsko, marveč tudi za kmečko, obrtno in narodno organizacijo. Če hočemo kaj pomagati, da se krščansko uredi država in s tem reši gotovega propada, moramo nato misliti. V delavski organizaciji bi to že kmalu lahko pričeli. Vsaj vsa slovenska nepolitična delavska društva naj bi se nekako zvezala mej seboj. V to bi bilo potrebno skupno posvetovanje. Naš list je odprt vsakemu nasvetu v tem obziru in le to želimo, da ne bi posamna društva prezrla te važne stvari. Ko bi se v listu stvar od vseh strani pojasnila, naj bi prišli odposlanci posamičnih društev k skupnemu posvetovanju, kjer bi se dogovorilo nadaljno postopanje. Pri tem bi pa seveda ne smeli ostati, če bi hoteli, kaj uspešnega doseči. Ta skupna organizacija bi se morala kmalu raztegniti tako daleč, dokler zakon dopušča, namreč po celi Avstriji. Duševna vzajemnost s somišljeniki po drugih državah bi se potem tem lažje gojila. Tako bi si pripravili kmalu pot do evropskega katoliškega delavskega shoda. Le na tak način, s takim vstrajnim in namenu primernim delovanjem bi postali kos socialni demokraciji. Kar se sedaj godi proti nji, je le lokalnega pomena in ji sicer odbije kak mal ud, toda v sree je ne zadene. Naša sveta stvar nam pa mora biti pač toliko draga, da se žrtvujemo zanjo bolj, nego krivoverci ali celo brezverci za svojo. V ravno tem smislu bi se morala razraščati kmečka in obrtna organizacija. Doda se število nižjega ljudstva nikakor ne odtehta denarne in npravne nadvlade gospodarskih stanov. Ko bode ogromno število kmečkega, obrtnega in delavskega stanu dobilo duha vzajemnosti, ko bodo nebrojne raztresene kosti oživele, potem bo že njihov prvi nastop — njihova zmaga. In če se bo ta

nastop izvršil pod zastavo svetega križa, potem bo njihova zmaga — zmaga pravice in resnice v korist ne samo njim samim, marveč vsem stanovom, vsemu človeštvu.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. junija.

Poslanec Vošnjak o stališču slovenskih poslancev. Pri konferenci štajersko-slovenskih zapužnikov 23. t. m. v Celju je pojasnil posl. Vošnjak sedanji notranji politični položaj. Omenil je najprvo, da so bili vsi jugoslovanski poslanci od l. 1891, ko se je otvoril sedanji parlament, do oktobra 1893, ko se je osnovala koalicijska, pod vodstvom Hohenwarta v klubu konservativcev. Po odhodu Taaffejevega ostalo je le še sedem slovenskih poslancev v tem klubu, namreč Klun, Vošnjak, Robič, Pfeifer, Povše, Globočnik in Šuklje. Ostali poslanci so se pa razcepili v dve stranki, namreč Klaič-Ferjantičev in Spinčič-Biankinovo. Zakaj se tudi Vošnjak s svojimi somišljeniki ni ločil iz konservativnega kluba, se je razvidelo iz zadnjih sej budgetnega odseka. On je namreč mej drugim imel pred očmi celjsko gimnazijo in njeno preosnovo. Vedel je namreč dobro, da zamore v veliki stranki, v Hohenwartovem klubu, ki je bila Slovincem vedno prijazna, veliko več doseči, kakor pa drugje. Tako je prišlo v zbornici na vrsto celjsko vprašanje, ki je toliko hrupa vzbujalo po svetu in kateri je bil izgovor za levičarje, da so izstopili iz koalicije in da je vsled tega odstopilo ministerstvo. Govorniku je zelo žal, da je odstopil mož, ki je imel najboljšo voljo ustreči zahtevam vseh strank. Sedaj treba čakati, ako se ne razpusti poprej državni zbor, da pride novo definitivno ministerstvo. Takrat je pa potrebno, da se združijo vsi slovenski poslanci in to bi bilo, ako ne preje, gotovo v jeseni želeči. Tedaj je treba, da složno postopajo in prenehati morajo vsi napadi.

Dunajske občinske volitve. Nemški liberalci so želeli in upali, da se bodo nove občinske volitve na Dunaju vršile meseca novembra ali vsaj oktobra, ko se večina njihovih volilcev vrne iz kopališč in počitnic. Začasni ministerski predsednik grof Kielmansegg pa je, kakor zatrjuje „Reichspost“, odločil, da se bodo vršile volitve v drugi polovici meseca avgusta. Volilski imeniki se bodo s 1. julijem že razpošiljali volilcem.

Dr. pl. Plener, bivši finančni minister, bode zopet nosil čelado s perjanico med nemškoliberalnimi oprodami. Dr. Russ je nekda odložil predsedništvo nemške levice in dr. pl. Plener je milostno obljubil, da prevzame vodstvo. Sploh pa se govori, da je Plener jako slabe volje, ker ni mogel levice pregovoriti, da bi še ostala v koaliciji in da bi seveda tudi on še ostal na — ministerskem sedežu.

Po delegacijah. Kakor pri prvem obedu je cesar tudi pri drugem ogovoril razne delegate. Važne so besede cesarjeve mladočeskemu poslancu dr. Heroldu. Cesar: Jako me veseli, da ste govorili tako zmerno v delegaciji. Herold: Veličanstvo, meni je vsigdar do tega, da izrazim svoje prepričanje. Cesar: Tudi o bosenskem vprašanju postavili ste se na objektivno stališče. Herold: Tako smo smatrali vedno svojo nalogo. — Delegatu Lupulu, članu konservativnega kluba, je rekel cesar na zatrdilo, da hoče omenjeni klub podpirati vlado: Nadejati se je torej, da se res skoro reši proračun. — Z delegatom dr. Klaičem je govoril cesar o deželnem zboru dalmatinskem, izrekši svoje priznanje na delovanju tega zbora. Tudi do delegata Pininskega je vladar izrekel željo, da se skoro dožene razprava o proračunu in pa o preosnovi civilnega pravnega reda. Vse te izjave kažejo, kako živo in neprestano se zanima naš cesar za javne odnošaje, ter da je dobro obveščen o vseh vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Ali usodnega pomena so besede, ki jih je izrekel cesar o postopanju nemške levice. V pogovoru z levičarskim delegatom Promberjem je namreč cesar najodločneje obsodil vedenje nemške levice ob zadnji krizi. Doslovno besedilo cesarjeve izjave sicer ni prišlo v javnost, ali dognano je, da je isti govoril jako rezko in da je na jasn način izjavil svojo nezadovoljnost. Vest o tej izjavi cesarjevi provzročila je nenavadno gibanje med parlamentarci in sodijo v obče, da ta obsodba z Najvišje in najobjektivnejše strani znači smrten udarec itak že obnemogli stranki nemških liberalcev. Libe-

ralci so sicer po listih hoteli utajiti cesarjeve besede, a ni šlo, od tod je nastala tudi kriza v vodstvu levice.

Proti dvoboju v delegaciji. V minolelem delegacijskem zasedanju je jako odločno pobijal dvoboj delegat Salvadori. Obžalovanja vredno je, dejal je, da so v kljub sijaju napredka in omike še vedno ljudje, ki zasmehujejo vsako smisel za pravičnost in človekoljubnost ter za prazne častne pene postavljajo v nevarnost svoje življenje. Obžalovati je v zlasti, da mej vojaki prevladujejo take nesmiselnosti in da je ni oblasti, ki bi bila zmožna krotiti to divjo razvodo ter vresničiti krščanske, plemenite in vzvišene želje, katere je vladar že večkrat izrazil. Ako pomislimo, kako strogo se postopa z vojniki, ki zagreše kak pregrešek ali le kako majhno nepokorščino in ako pomnimo, kako te vrste morilci, ko so končali svojega tovariša, skoro brez kazni ostanejo, tedaj spoznamo, kako težko je na lastnem telesu rezati in uvidimo vzrok, zakaj da se ne posreči preosnovati zastareli vojaški kazenski zakonik ter brez ozira na takozvane može časti take kazne določiti, kakor za druge vojaške. Ako se vojaškemu ministru posreči, z železno roko delovati na to, da se manija dvobojevanja izžene iz armade, oprostil jo bode grdega sramotnega znamenja. — Krepka beseda, izgovorjena na pravem mestu! Da bi le kaj zalegla.

Našt zakon v varstvo delavskega stanu. Socijalno-demokratski znanstveni tednik „Die Neue Zeit“ pravi v svojem članku „Einf. Jahre Migerka“ (št. 37. 1894/95), da je samo eden na predk, odkar imamo obrtne nadzornike. „Brez njih bi ostali zakoni v varstvo delavcev na papirju in delavska revščina bi bila samo v resnici. Sedaj je pa vsled njih tudi delavska revščina na papirju, seveda ne da bi bila zato kaj izgubila na svoji resnici.“

Kmetjska deputacija iz Galicije se je podala včeraj, kakor javlja „Kurjer Lwowski“, na Dunaj, da se pritoži pri ministru notranjih zadev in pri članih poljskega kluba radi večkratnega prepovedanja ljudskih shodov. Te prepovedi so sedaj, piše nadalje omenjeni list, kar na dnevnem redu, ker je prepovedan vsak, posobno pa volilski shodi. Pričetkom je bilo sklenjeno, da se vdeležje omenjene deputacije zastopniki štirih okrajev; toda vodji njihovi povabili so poljsko demokratsko društvo in vsled tega se jim je pridružilo več drugih okrajev. Uspeh te deputacije še ni znan, vendar pravi „Kurjer Lwowski“ da bo moral preminiti sistem železne roke v Galiciji, ako na Dunaju zvedo, da ji dežela ni prijazna.

Italija. Radikalni rimski dnevnik „Messaggero“ zagotavlja, da bodo radikalci v zbornici zopet spravili v razgovor vprašanje Crispijeve zveze z znanim židom Kornelijem Herz-em. Hud moralčen udarec za Crispija je, da so najodličnejši člani zbornice Rudini, Brin in Zanardelli za Cavallottijev predlog proti Crispiju. In kakor poroča „Roma“, izjavil se je Rudini proti njenemu dopisniku, da je tak mož kakor Crispi mogoč kot ministerski predsednik le v Italiji.

O dogodkih v Makedoniji dohajajo iz Sredeca vsakovrstna poročila, katerim pa ni pripisovati posebne verjetnosti. Iz Belgrada se namreč poroča, da vlada ni dobila o tem nikakega uradnega poročila, akoravno ima srbska vlada svoje konzule v Pristini, Monastiru in Ueskubu. „Agence Balcanique“ se pa 26. t. m. nasprotno poroča, da je dobil vojni minister brzojavno poročilo od deželne meje, da so prekoračile turške čete 23. t. m. mejo pri Tamrušu ter zahtevale ob Bolgarov, da se umaknejo nazaj. Ker pa ti niso hoteli ustreči njihovej želji, so zasedli turški vojniki ondotne pokrajine. Bolgarski poveljnik v Filipopolu je to sporočil in prosil vojnega ministra za nadaljne vojne moči. Drugo uradno poročilo iz Küstendila trdi, da so se vršili 21. t. m. boji mej uporniki in četami v okolici Egri Palanka. Turški vojniki so napadli četo 25 mož ter jo popolno premagali. Osem mož so vjeli in tri usmrtili. Vjetnike so odvedli zvezane z verigami v Palanko, kamor so donesli tudi odsekane glave onih treh mrtvecev. Turška vlada seveda dementuje ta poročila, toda popolno izmišljena ne morejo biti na noben način.

Razgled po slovanskem svetu.

Izdajalsko delo.

Iz Zagreba, 23. junija.

Po nagodbi mej Ogersko in Hrvatsko od leta 1868 je prevzela ogerska vlada trgovino in komunikacije kot zajedniški posel v svojo upravo; za to

pa plača Hrvatska od svojih letnih dohodkov svoj prinos, kateri je tako znaten, da bi se dalo ravno za omejeni stroki zajedniškega gospodarstva na Hrvatskem mnogo več storiti, nego se to v istini vrši. Tožbe se radi tega slišijo že prav pogostoma, ali vse to nič ne pomaga, kajti iz Budimpešte se gospodari in zapoveduje v tem pogledu seveda le na korist Ogerske. Pri drugi priložnosti bodem razložil, kako malo troši Ogerska na Hrvatskem za komunikacije in sploh za trgovino in koliko našega denarja se rabi v te svrhe na samem Ogerskem, danes mi je poročati le o žalostnih posledicah te krivične politike našega zaveznika. Le jedna točka hrvatske zemlje je bila tako srečna, da jej je Ogerska izkazala svojo privrženost. To je namreč hrvatska Reka, brez katere Ogerska ne bi imela svoje pomorske trgovine. Za to mesto je ogerska država potrošila milijone, ali še le tedaj, ko se je mesto izneverilo hrvatski kraljevini ter se s tem svojim izdajstvom steklo privrženost Madžarov. Vkljub državnopravnemu dogovoru izmej Hrvatske in Ogerske je Reka dandanes popolnoma v rokah madžarskih ter se zagadel tudi toliko za to mesto troši in še celo netrpi kaj mestna avtonomija, ki pa Madžarom ni po volji, ali je ne morejo zatrti.

Exempla trahunt, pravi Latinec, pa tako se je zgodilo tudi v najnovejšem času z našim mestom Zemunom. Našel se je namreč junak (!), ki je v „Pester Lloyd“ kar očitno razglasil, da za mesto Zemun ni druge rešitve, nego da se odcepi od Hrvatske ter stopi v neposredno zvezo z Ogersko, ki bode potem gotovo pomagala mestu v gmotnem pogledu. Bi li bilo pri nas mogoče kaj takega, da ni dala Reka slab izgled ostalim mestnim občinam na Hrvatskem? Če si je pomagala Reka z zvezo ogersko, zakaj bi se to ne dalo doseči tudi v Zemunu, ki je tako potreben državne pomoči. Tako misli seveda oni del prebivalstva v Zemunu, kateremu je le tamkaj dobra domovina, kjer se da lahko brez truda živeti. Takih brezdomovincev imamo žalibog pri nas čimdalje več vsled doseljevanja tujega življa, ki je večidel protiven našim narodnim zahtevam. Da je pa sploh mogoče tako ravnanje razsoditi, treba znati, da taki glasi morda na Madžarskem niso nepristopni tudi višjim krogom, saj se je pisalo po madžarskih časopisih kar očitno, da je Slavonija madžarska pokrajina od starine.

Omenjeni dopisnik v „Pester Lloyd“ oponaša v prvem redu hrvatski vladi, da ona ne stori nič za Zemun, napada naše oblasti ter grdi sodstvo, da ne brani dovoljno trgovske interese in tuji kapital. Iz teh napadov se vidi očitna zloba, kajti v prvem redu se zahteva za Zemun dobrih komunikacij, skladišč za robo, državno posojilo itd., a za to skrbeti je dolžna po nagodbi ogerska, a ne hrvatska vlada; da pa Ogerska za Hrvatsko sploh ne vrši po nagodbi svoje dolžnosti, je že prej omenjeno, a isto se godi tudi z Zemunom, ki bi mogel postati važno tržišče za iztok, ko bi Ogerska, ki je po postavi dolžna za to skrbeti, hotela trošiti zajedniške dohodke v to svrhu. Pa tudi mestjanstvo samo je poklicano, da se bavi s takimi lokalnimi vprašanji ter s pomočjo domače vlade opozoruje ogersko, kaj jej je dolžnost v takih zadevah.

Proti temu izdajalskemu pisanju izjavili so se vsi hrvatski časopisi brez razlike, uradni skoro tako ostro, kakor opozicijski. Tudi v trgovsko-obrtni komori slavonski, ki je sicer skrajno privržena ogrski vladi, obsodili so ta čin najostreje. Celo predlagalo se je, da naj se za Zemun od strani komore tako dolgo nič ne stori, dokler se mestjanstvo proti temu izdajalcu ne izjavi, kar se je tudi že zgodilo, ker se je mestno zastopstvo izjavilo svečano proti vsakemu takemu činu od katerekoli strani mestnega prebivalstva. Ta predlog se sicer ni odobril, ali je značajan za naše odnošaje. Pogumno se je treba upreti takim pojavom precej s početka, posebno pa bi morali poskrbeti naši poslanci na ogerskem zboru, da se v jednaki meri skrbijo v gmotnem pogledu za vse dele cele države, ne pa, da se Hrvatska povsodi zapostavlja, če tudi točno svoj del doprinaša.

Socijalne stvari.

Pravice in častnost dela. *)

Spisal kardinal Manning. — Iz angleščine poslovenil J. G.

(Dalje.)

2. Delo in svoboda.

Še enkrat: delo ima pravico do prostosti. Bere se pri Columelli, ki je spisal knjigo o rimskem

*) Cf. list števil 36 t. I.

poljedelstvu v prvem stoletju po Kristusu, da je postal ves svet okrog Rima tako mrtev, pust in nerodovit, in da je leto za letom tako vpadala njegova plodnost, da so dejali rimski filozofje, da se zemlja stara. Nikakor pa ne vidimo, da bi se bila Anglija postarala, če primerjamo kralja Janeza čase s svojimi. Skrivnostni vzrok pešajoče rodovitnosti bi bili kaj lahko našli. Zemljo so obdelovali sužnjiki, in sužnjikovo delo je delo brez srca; to je delo brez volje. Tu ni krepke roke, tu je le železna volja, ki vihti sekuro nad koreninami drevesa. Vsak delavec ima pravico, da dela, ali da ne dela. Če noče delati, imamo za lenuhe staro postavo, ki pravi: »Kdor noče delati, naj tudi ne je.« (2. Tesal. III. 10.) Ta postava še ni bila preklicana. In ista postava pravi, da je delavec vreden svojega plačila (Luk. X. 7.), in z veseljem vam povem, da je to še sedaj v sv. pismu zapisano. Da, delavec ima pravico, da določi, za koga bo delal. Ne mislim, da sme to delati, kakor bi se mu zljubilo, in da sme s tem koga pritiskati; ali vendar mora biti on prvi in zadnji, ki odločuje o svojem življenju in je vodi, in sam bo kaznovan, če zlorabi to prostost. Ima tudi pravico reči, ali more izhajati s plačo, ali ne. Tega ne more nihče tajiti. Lahko zahteva preveč za svoje delo, tedaj bo zadela kazen zato njega samega. Nihče mu ne more dela ceniti. Kdo drug mu lahko ponudi plačo, če pa ni zadovoljen, lahko se ubraui. Ne more se mu reči: »Moraš delati!« Na Angleškem se bili kmetje odvisni do štirinajstega stoletja, in mislim, da je bila odvisnost kmečkega stanú jeden onih vzrokov, zakaj ni bila Anglija tedaj tako rodovitna, kot je sedaj; to pravim oziraje se na kapital, umnost in vedo. Dobrotni vpliv krščanstva je kmečko ljudstvo osvobodil. Več stoletij potem je bilo pri nas delo sicer v jednom smislu prosto, v drugem pa ne popolnoma. Nekatere socialne razmere so je omejevale in kratile delavcem prostost — stara postava o naseljevanju in podobne stvari, o katerih pa ne bom govoril. Dandanes je pa Angleževo delo tako prosto, dejal bi, kakor zrak. Lahko gré kamor hoče, lahko dela, kjer hoče, lahko dela, za kar hoče, lahko se celó brani dela. Tudi to je neovrgljivo. Ne vem pa, kako bi se mogel kdo dela braniti, da ne bi se hkrati branil pravice do lastnine in do kapitala.

3. Proletariat.

Naj navedem tukaj nek ugovor, dasi mislim, da bi ne bilo treba. Povedal sem že to pred nekaterimi leti v Manchesteru, in ne morem si kaj, da bi ne povedal tudi v Leedsu. Nekateri hočejo po vsi sili v angleščino vrniti dolgo besedo — proletariat. Vem, da ste jo vi vsi že slišali in brali. Če jo opazim v kaki knjigi, zdi se mi knjiga takoj sumljiva. Če jo slišim iz ust koga, dvomim je-li Anglež. Naš stari materin jezik ima mnogo več jednozložnih kot večzložnih besed, imam ga toliko rajši, ker se mi zdi, da je v naših starih saskih jednozložnih besedah moč krepkega naroda. In jaz sem deset tisočkrat rajši, da bi mi dejali delavec, kakor pa proletarijec. Naj vam povem, zakaj sem proti imenu „proletarijec“. To ime je malenkostno, pogansko in napačno; to je ponižujoče za delavec. To je malenkostno, zakaj privlekli so to ime francoski pisatelji iz starega rimskega prava nekako za časa prve francoske prekucije; in že to nekako priča, da je to ime oživel z vso svojo pogansko naravo, zakaj ta doba je bila naravnost poganska. Po svojem izvoru je pa čisto pogansko; spada v rimsko omiko, kakoršna je bila pred krščanstvom.

Dalje nikakor ni prikladno našim razmeram, in povem vam, zakaj ne. Rimsko ljudstvo je bilo razdeljeno v razrede. Bili so prvič postavno tako zvani „capite censi“, ali prešteti. Ti so bili golo število; imeli niso ničesar; bili niso nič; mogli niso ničesar; imeli so le dvoje očíj, dvoje rok in dvoje nog; plačevali so osebni davek. To je bil najnižji del rimskega ljudstva. Koj za temi so bili „proletariji“, ali tisti, ki so imeli dom in družino — če se more dom imenovati streha ali pokriti prostor, kamor so legali spat, imeli pa tudi niso ničesar. Niso imeli drugega, kot svoje otroke. Državo so lahko služili ali sami, ali pa njihovi otroci v vojni, ali na drug podoben način.

Da, ti so bili sužnji, ali vsaj velik del od njih je vzdihoval v sužnosti. — Mej temi so bili največji postopači, najbolj zanemarjeni in najodvisnejši del rimskega ljudstva. Živeli so od miloščine; ali kar je bilo še slabše, bili so pristaši onim, ki so jim imeli

kaj dati, tem so se prilizovali. Vprašam toraj, ali ni poniževalno za angleškega delavca, če mu pravimo „proletarijec?“ (Dalje sledi)

Tedenski koledar.

Nedelja, 30. junija: 4. pobink.; evang.: O velikem ribjem vlak. Luk. 5.; Spom. sv. Pavla. Ponedeljek, 1. julija: Nicet šk. Torek, 2. julija: Obiskov. M. D. Sreda, 3. julija: Heli-jodor. šk. Četrtek, 4. julija: Urh šk. Patek, 5. julija: Izaija prer. Sobota, 6. junija: Vilibald šk. — Solnce izide 1. julija ob 4. uri 19 min.; zaide ob 7. uri 48 minut. — Dan se skrči v juliju za 50 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. junija.

(Slovesno sv. mašo) je imel danes ob 10 uri mil. gosp. stolni prošt dr. L. Klofutar za pokojnega cesarja Ferdinanda. Cerkvene slovesnosti so se vdeležili načelniki civilnih in vojaških oblastev.

(Javen ljudski shod) priredi „Dolenjsko kat. pol. društvo“ v nedeljo dne 7. julija popoldne v Mokronogu. Natančnejši program objavimo prihodnji teden. — Ob jednom še opozarjamo na shod prihodnje nedeljo, 30. junija ob 1/4. uri popoldne v Podgorici pri Dobropoljah.

(Pogreb Andreja Praprotnika) bil je včeraj prav velečasten in dostojen zaslužnega slovenskega moža-poštenjaka, katerega smo prezgodaj za narod in za osirotelo družino položili v hladno gomilo. Za pogrebom so šli zastopniki raznih stanov, deželni šolski svetniki, duhovni, učitelji in mnogo drugega občinstva, znamenje, kako splošno spoštovanje je živil v vseh slojih ljubljanskega prebivalstva. Tovariši njegovi gg. učitelji so rajnemu pod vodstvom g. Stegnarja zapeli pred hišo in na pokopališču dvoje krasnih nagrobnic. — Dal Bog rajnemu večnega miru, Slovencem pa mnogo takih krščanskih učiteljev, kakor je bil rajni gospod Andrej Praprotnik!

Trnovska cerkev v Ljubljani) je znotraj popravljen. Odre so odnesli že preteklo nedeljo. Zvonika sta podrti do tja, kamor so segale razpoke. Brez vsakršne zapreke se bode torej lahko obhajalo patronsko opravilo sv. Janeza Krst. prihodnje nedeljo dne 30. t. m. Ob polu 6. uri bo prvo duhovno upravitlo, slovesna služba božja ob 9. uri, popoldne ob polu 5. uri pa pridiga in litanije.

(Vojaške vesti.) Poroča se, da bodo oproščeni tudi jesenskih orožnih vaj vsi oni rezervniki, ki spadajo pod okraje, ki so prizadeti vsled potresa, namreč mesto in okolica ljubljanska, kamniški in kranjski okraj. Teh, kakor tudi spomladanskih orožnih vaj jim ne bo potreba pozneje nadomestiti. — Ta uljudnost vojaškega ministerstva je vse hvale vredna, in bo razveselila vzlasti one, ki si prihranijo jedne vaje.

(Štatistika poškodovanih hiš v Ljubljani.) v katerih se zamore le deloma ali pa prav nič stanovati, dalje taci, ki se imajo popolnoma ali na pol podreti, znaša 420, z Barjem vred.

(Nov stavbinski načrt za Ljubljano.) Včeraj popoldne ob 3. uri vršila se je v konferenčni sobi mestnega magistrata prva tehniško-pravniška enketa v posvetovanje o načrtu posebnega stavbinskega reda za Ljubljano. K tej seji so bili povabljeni in so se je udeležili: Zupan Grasselli, drugi magistr. svetnik Ivan Šesek, mestni višji inženir Jan. Duffé in vodovodni inženir Jaromir Hanuš; mestni odborniki: Anton Klein, dr. Josip Starè, dr. Valentin Krisper in Jan. Vladim. Hrásky; deželni odbornik dr. Ad. Schaffer in inženir Anton Klinar, stavbeni mojster Filip Supančič ter arhitekt A. Wolf.

(Občinske volitve v Celovcu.) Poroča se nam: Dne 1., 3. in 5. jul. t. l. imajo naši „nemški“ Celovčani izvoliti si nov občinski odbor po novem mestnem statutu. Volilno gibanje je že v teku, pa takšno, kakor more biti le v — Celovcu. Iz celovške ultranemške kuhinje nam tolikokrat ponujajo pristno nemški napredek, kulturo itd. Prav „od zgoraj“ sipljejo vse to na nas. Pa kdor sedaj le količkaj zmeni se za Celovčane in njih volilno gibanje, mora se mu do dobrega pristuditi tisti „napredek“, in drugo, kar nam vsiljujejo. Volilno gibanje vodi nek brezimni odbor 60 udov. V javnosti se ne izvé, kdo mu je načelnik, kdo ud. Ta odbor izdal je oklic, poln praznih public o mestnem gospodarstvu ter drznih zabavljic proti Slovencem in „klerikalcem“. Na takšne limanice gredo kajpak samo še — „raz-

sodni“ Celovčani! Isti odbor je imel v soboto velik volilen shod, pri katerem je bila taka zmešnjava, da se ne dá popisati. Mislimo si, da tako nekako kakor tú, mora biti v kakšnem parlamentu pri — eulufakrih! Kričali so, prepirali se, imenovali kandidate in jih zopet zametavali; — samo toliko je še manjkalo, da se niso pošteno stepili! Kar je pošte-nejših, boljših mož, so kandidature sploh odklonili. Kot strašilo so naslikali na steno klerikalce in Slovence, in kdor je mahal po teh, tega so pohvalili in v tej pohvali so bili složni vsi, prej še tako razcepljeni „purgarji“. — V ponedeljek so zborovali volilci III. razreda. Ista ali še večja zmedenost in zmešnjava, kakor v soboto. Prvo besedo imeli so socialdemokratje pod vodstvom obč. svetovalca in krojača Prinza. Vsakdo, ki ga postavijo za kandidata, mora priseči, da se hoče držati socialdemokratskega programa g. Prinza, ker drugače ga ne podpirajo! Čula se je pri shodu pa vendar tudi pametna beseda. Volilec Lenzhofer zaklical je namreč, ko je nekdo grajal „Freie Stimmen“ zbog obrtnikom sovražne pisave: „Ist so nie was Gescheites darin!“ Ta jo je vsaj zadel. — To je nekaka sev le slaba slika celovškega volilnega gibanja. Vprašamo le, kje so ostali tisti možje, ki tako ponosno hočejo zapovedovati Slovencem. Tú se kažejo v vsej svoji onemoglosti in te občinske volitve so nam nasprotni kliki, ki zná mogočno udrihati po Slovencih in klerikalcih, a je nesposobna za vsako občekoristno delo, pravi pravcati — „testimonium paupertatis“.

(Podatki o milodarjih za Ljubljano in okolico.) Uradni podatki in izkazi o darilih došlih do 24. junija t. l. vladi, pomožnim odborom in mestnemu magistratu (brez onih, doposlanih knezoškofijstvu ljubljanskemu) navajajo naslednje številk: Skupnih daril je došlo 600.000 gld. Od teh so poslale: Dolenje Avstrijska 84.000 gld., Gorenje Avstrijska 14.000 gld., Solnograška 10.000 gld., Štajerska 17.000 gld., Koroška 6.000 gld., Kranjska 7.000 gl., Primorska 16.000 gld., Tirolska in Predarelska 13.000 gld., Češka 18.000 gld., Moravska 22.000 gld., Šlezija 16.000 gld., Gališka 3.000 gld., Bukovina 1.000 gld., Dalmacija 2.000 gld., Ogerska 28.000 gld., ostala svota, ki manjka do zneska 600.000 gld., nahaja se v rokah deželne vlade.

(Vsprejet je) inženir g. Jos. Petřík v tukajšno magistratno službo in prideljen mestnemu stavbinskemu uradu.

(Sodba državnih tehnikov dunajskih in družih), ki so oskrbovali komisijske ogleda v Ljubljani, glasi se: Večina poslopij trpela je pri nas vsled potresa zato toliko škodo, ker niso bila zidana strogo po stavbenih predpisih. — Zbog tega bode vlada sedaj po naročilu ministerstva za notranja dela imela nalog paziti na to, da se tako nova zidanja kakor tudi poprave izvrše natanko po stavbenem redu, in sicer ne le po deželi nego tudi v Ljubljani, kajti le na ta način bode za varnost poslopij zagotovljeno.

(Stanovanja v Novem Mestu za ljubljanske deložrance.) Iz Novega Mesta se nam piše: Z ozirom na vaša opetovana jadikovanja, kje bodo deložiranci prezimili, usojamo si deložiranim rodbinam javiti, da razpolaga naše mesto z dvema moderno vredenima hišama z osmimi stanovanji, pri katerih se nahajajo vrtovi in se oddadó po normalnih in celó po jako cenениh najemščinah. Razven teh razpolagamo še z več drugimi stanovanji. Vsa stanovanja oddajo se takoj. Ker se nahajajo pri nas deske in dekliske ljudske šole, osemrazredna dekliska šola šolskih sester Notre Dame in višja gimnazija in so tudi živila priznana cenena ter stane železnična vožnja iz Ljubljane z magistratnimi legitimacijami samo 57 kr., bilo bi jako ugodno za deložirane rodbine, da se za jedno leto pri nas naselí. Posebno poudarjati je treba, da so novomeške zdravstvene razmere mej mesti na Kranjskem najugodnejše, kar je gospod vladni zdravstveni referent dr. Keesbacher tudi statistično dokazal. Tudi ni Novo Mesto vsled potresa prav nič trpelo. Eventualna pojasnila daje blage volje mestno županstvo v Novem Mestu.

(Nesreča pri eksploziji.) Iz Trsta se 26. t. m. poroča: Včeraj po noči našli so moža, katerega so spoznali za 23letnega delavca Pusta iz Trbovelj, pri Proseku v strašnem stanju. Spodnji del života je popolno razmesarjen, ostalo telo pa zažgano. Poleg nesrečnika se je nahajal dinamitni klobuček in užigalna vrčica, in iz tega je sklepati, da je bil Pust žrtva eksplozije. Vendar je bil še toliko živ, da je povedal, kako ga je napadel neki tovariš. Ta izpoved

pa še nikakor ne izključuje misli na poskušani samomor.

(Učne vaje gasilnih društev po deželi) so morale letos vsled katastrofe izostati in je odbor to misel za nedoločen čas opustil; sicer pa se hoče počakati, da se vadbeni mojster Janos Dax priuči vsaj za silo slovenskega jezika in slovenske komande.

(Mestni svet tržaški) Občinski zastop tržaški je imel 25. t. m. svojo XIII. letošnjo sejo. Predsedoval je župan dr. Pitteri, prisotnih je bilo 35 zborovalcev. — Po odobrenju zapisnika XII. seje omenil je župan, da bo svetovalec Salvator Ventura letos avgusta meseca praznoval svojo 25letnico kot član mestne delegacije. Župan je z navdušenimi besedami opisal zasluge tega marljivega svetovaleca, posebno za občinske finančne stvari. Mestna delegacija da kani pokloniti jubilarju v znak svojega spoštovanja umetniško izdelano adresno. Delegacija prosi zbor, da dovoli v ta namen potrební kredit. Zbor je dovolil odobravaje potrebno svoto. — Zatem so prečitali obširno spomenico tržaškega društva zdravnikov, tičečo se preosnove javnega zdravstvenega poslovanja. To spomenico izročili so zdravstvenemu odseku v proučenje in poročilo. — Nadalje je zbor definitivno odobril dietar (določila za hrano) za mestno bolnišnico izza 24. novembra 1892. pooblastivši zajedno upravo bolnišnice, da sme, ako treba, premeniti ta dietar. Dotično poročilo naglašá, da je z novim dietarjem na jedno stran poskrbljeno za racionalno hrano bolnikom, z druge strani pa se vendar prihrani okolo 10.000 gld. Pri tej točki interpeloval je dr. Consolo, da li se je bolniška prava ozirala na potrebo izdatnejše hrane za blazuenice, na kar mu je mestni fizik dr. Constantin povoljno odgovoril. Na to je zbor dovolil za uredbo ljudske šole v Skednju izredni kredit 1390 gld., zatem dodatni kredit za cepljenje kózie v znesku 781 gld. 30 kr. Konečno je odobril zbor brez razprave poročilo in račun za l. 1894 o stalnih ustanovah za one, ki so bili ranjeni v vojni, poročilo mestne knjižnice, starinskega muzeja, prirodoslovskega muzeja in muzeja Revoltella. Ob 8¹/₂ uri je župan zaključil javno sejo. Zborovanje se je nadaljevalo v tajni seji. V tej je občinski svet rešil razne prošnje, imenoval in premestil nekatere učiteljske sile. Mej temi sti učiteljicami II. kategorije na italijanskem oddelku ljudske šole v Rojanu Beatrice Bonin in na onem v Barkovljah Cecilija Clemencich.

(Strela je udarila) 14. t. m. v vasi Kušer pri Novem sadu v šolsko poslopje, koder se je ravno vršil poduk. Omamljenih je bilo 25 otrok, vendar so obudili razum dveh vse k življenju.

(Pojasnilo.) Gledé notice „Iz Belokrajine, dne 16. junija“ v 141. številki „Slovenca“ z dne 22. junija t. l. izvolite sprejeti sledeče pojasnilo: Ni res, da bi bilo čitati kedaj v časnikih, da bodem predaval po Dolenjskem, pač pa je res, da je bilo čitati tu pa tam kako notico pozneje, ko sem že predaval. Jaz nisem nikoder poučeval o zelenem cepljenju le kake pol ure, marveč sem ob vsakem predavanju cepljenje kazal vsakemu navzočemu posebej in sem toliko časa ostal, dokler je bilo kaj poslušalcev. Po predavanju sem pa vedno vinččake pozval, da me spremljajo po vinogradih dotične občine, koder se je predavanje nadaljevalo in praktično razkazovalo. Redno nisem nikjer svojega poklica manje ko tri ure vršil, le dvakrat pri čez 40 letošnjih predavanjih sem takoj po predavanju odpotoval, a takrat je trpelo predavanje najmanj 1¹/₂ ure. Vsako županstvo je bilo dovolj zgodaj o predavanju obveščeno ter so povsod prišli vsaj vsi oni, ki so imeli čas in se za reč zanimajo, drugih pa treba ni, ker delajo le napotje. Pri potnih predavanjih se pa nihče ne bo „popolnoma“ prisvojil način cepljenja, pač pa še le po večdnevni vaji, katero si more dobiti le, če se pridno vadi na podlagi pouka, kar sem na lici mesta vedno poudarjal, ali pa, če se gre v cepljeni tečaj v šolo na Grm, kjer se res mora postati izvrsten cepilec, kakor kažejo vspehi. — Da pa ta predavanja razven nedelj niso posebno dobro obiskana, pride od tod, ker imajo ljudje sedaj v delavnikih veliko posla, a jaz pa zopet ne morem samo nedelj porabiti, ker za zeleno cepljenje je čas le dobrih osem tednov in sem moral predavati v dveh občinah na dan, drugače bi imel veliko premalo predavanj o tem. — Nikomur pa ni treba misliti, da sebi orjem, sebi sejem in da sebi bodem žel z načinom svojega potovalnega predavanja, temveč za Vas orjem in sejem in le Vi bodete želi; iz računov, predloženih vele-

slavnemu deželnemu odboru o troških svojega potovanja je razvidno, da sem dosti več izdal, nego znesse moj nakazani mi pavšal, in te večje troške prav rad utrpim na korist reči, katero zastopam, katera me živi, katero pa nikakor ne smatram za molzno kravo.

Fr. Gombač, dež. potov. učitelj.

(Skraino kljubovanje.) Madame Regnier, soproga nekdanjega kraljevega civilnega oskrbnika v Versaillu, je morala nekoč preklicati, da se je v nekeje govorici izrazila neumno. Ko je to slišal njen soprog, ji je predrzno glasno zaklical: „Molčite vendar, neumnica!“ V tem trenutku je soproga umolknila ter ni spregovorila več besedice. Ve- trud moža, da bi odvrnil ženo od njenega vednega molka, je bil zaman. Ko se je ob letu vršila zaroka njene hčere, je na vprašanje, ali dovoli v hčerino zaroko, samo z glavo pokimala ter molče podpisala dotično pogodbo. Tako trmasta je ostala celo življenje. — Kedo vé?

(Žaljeni framason.) Dne 21. t. m. se je pred sodiščem v Novari pričela zelo zanimiva pravda. Prof. J. Gastaldi toži urednika katoliškega lističa „La Provincia Novarese“. Ta je namreč v članku z napisom „Šolski nadzornik, ki se boji framasonov“ imenoval Gastaldija framasona o priliki, ko je v zavodu, kjer je vodja, odpravil praznik sv. Jožefa. Zatoženec mora dokazati, da je Gastaldi res framason. Zanimivo pa je, da tudi brezvercem ni všeč, če jih kedo javno tako imenuje.

(Vse rad opusti.) „Ako se midva vzameva, kajne da opustiš tobak?“ „Seveda, draga.“ „Tudi gostilne in pijačo bodeš opustil?“ „To se razume!“ „Ali morda veš še kaj, kar bi rad opustil iz lastne volje?“ „Da, še nekaj!“ „In to bi bilo?“ „Opustil bom misel, tebe vzeti za ženo!“

(Semnji po Slovenskem od 1. do 6. julija.) Na Kranjskem: 1. julija v Mozlju, Zagorju (za Savo) Mirni Peči, na Mali Gori, pri Sv. Mohorju, v Rakeku, Ljubljani, Trnovem; 2. jul. v Črnomlju, St. Gothardu, v Srednji vasi, Kočevski reki; 4. v Velikem Gabru, Žireh na Krškem; 5. julija v Vidmu poleg Krke. Na Štajerskem: 1. julija v Olimju, Rajhenbergu in Sp. Polskavi, v Zrečah; 2. pri Novi Štiti (na Ptujski gori), Pletrovčah, na Tinskem, pri Sv. Tilnu, v Vildonu; 4. v Mariboru, Vojniku, na Bečici, Sp. Kostivnici. Na Koroškem: 2. julija v Kaplji. Na Primorskem: 3. julija v Brezovci; 4. v Rifenbergu.

(30.000 gld.) je glavni dobiček cesarsko-jubilnejnih cerkvostavbenih srečk. Opozarjamo naše častite čitatelje, da bode žrebanje nepreklicno dné 11. julija.

Darila vsled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Administracija časopisa „Edinost“ v Trstu kot peto zbirko 160 gld. 25 kr.; administracija časopisa „Narodni Listy“ v Pragi nadaljno zbirko 100 gld. 53 kr.; podporno in bralno društvo v Celovcu 50 gld.; delavsko društvo v Celovcu 20 gld.; administracija časopisa „Mährisches Tagblatt“ v Olomucu 4 gld. 50 kr.

Darila ljubljanskemu pomožnemu odboru za Ljubljano in okolico.

XXV. in XXVI. izkaz.

Zbirka Alberta Irion v Tuttlingen, 16.50 mark = 7 gld. 78 kr.; občeni urad Dolni Karlovice 5 gld.; upravništvo „Mainzer Tagblatt“ in „Mainzer Zeitg.“ 32 mark = 18 gld. 99 kr.; zbirka uredništva „Argenboten“ v Wangenu, 13 mark = 7 gld. 71 kr.; framasonska loža „Friedrich zum weissen Pferd“ v Hannoveru, 50 mark = 29 gld. 65 kr.; nemško telovadno društvo v Reichenbergu, 100 gld.; čisti donesek v dobrodelni namen prirajene predstave v Heidenheimu, 160 mark = 94 gld. 88 kr.; J. Matheusche v Trstu, nadaljno zbirko 25 gld. 45 kr. loža „zur Eintracht“ v Monguncu, 100 mark = 59 gld. 30 kr.; družba godbenih prijateljev v Steyru, 127 gld. 65 kr.; županstvo v Hainpachu, 35 gld. 65 kr.; J. Zumer, restavracija „Vinigar“ v Gorjah, 3 gld. 50 kr.; hranilno in posojilno društvo v Marschendorfu, 10 gld.; ministerski svetnik in glavni konzul pl. Scherzer v Genovi, nabranih 600 lir = 276 gld.; Franc Švigelj v Borovnici znesek za prodane 804 deske, 216 gld. 02 kr.; Ivan Kudlich v Krnovu, 5 gld.; bratje Baschauer v Miesu na Češkem, 3 gld.; Samuel Löwy v Pragi, 2 gld.; zbirka „Schneeball“ 30 kr.; Cseck & Sandor v Budimpešti 4 gld.; nadaljna zbirka uredništva „Prager Abendblatt“ 8 gld. 70 kr., hranilnica v Obernbergu 25

gld.; skupaj 1067 gld. 58 kr., s že izkazano svoto 61.705 gld. 77 kr. skupna svota 62.773 gld. 35 kr.

Društva.

(Posojilnica v Zatičini,) registrovana zadruga z neomejeno zavezo, se je osnovala dne 24. t. m. Registracija se je že zvršila. Posojilnica kmalu prične svoje delovanje.

(Redni občni zbor „Glasbene Matice“) sklicuje odbor s tem na soboto, dne 13. julija t. l., ob 6. uri zvečer v prostore ljubljanske čitalnice ter vabi k taistemu tem potom vse p. n. društvenike.

(Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaju) prejelo je v novi sledeče darove: 200 gld. od slavnega dež. zbora Kranjskega; po 20 gld. od slavnih posojilnic Ljubljanske okolice in Ptujске; od gg. državnih poslancev na Dunaju in sicer: 10 gld. od veleč. g. Antona Globočnika pl. Soradolskega; po 5 gld. so darovali gg. dr. Andrej Ferjančič, dr. Lavoslav Gregorec, društveni ustanovnik dr. Anton Gregorič, ekselencia Karol grof Hohenwart, Jos. Kušar, Ivan Nabergoj, društ. ustanovnik Vilj. Pfeifer, France Povše, France Robič, Mih. Vošnjak in veleč. kanonik Karol Klun. Po 5 gld. so dalje darovali gg.: dr. Fr. Jurtela, odvetnik in dež. poslanec v Smarji pri Jelšah, Ivan Lapanja, zemljemerec v Kobaridu, Ivan Luzar, revident južne železnice na Dunaju, J. Martinak, c. kr. dež. sodišča svetnik v Ljubljani, vč. dr. Mih. Mogolič, župnik v Stillsriedu na Nižje-Avstrijskem, Ivan Murnik, ces. svetnik v Ljubljani, slavna hranilnica in posojilnica v Sinči vasi na Koroškem, France Tomšič, nadinženar v Pragi, dr. Henrik Tuma, c. kr. sodni pristav v Gorici, Žiga Sežun, višji blagajničar na Dunaju; po 3 gld. so darovali gg.: veleč. Jan. Evan. Marinič, prošt, dekan in župnik v Dobrli vasi na Koroškem, Anton Kupljen, c. kr. notar v Črnomlju, po 2 gld. so darovali gg.: veleč. Jurij Bezenšek, duh. svetnik in župnik v Čadramu, dr. Jurij Hrašovec, odvetnik v Celju, gospica Milka Pirnat, učiteljica v Konjicah, veleč. g. Jos. Skerbine, župnik v Vogrčah na Koroškem, dr. Klement Seshun, davčni in sodni odvetnik na Dunaju (letos vže drugo darilo), veleč. g. Ivan Hutter, c. kr. realke katehet v Celovcu; po 1 gold. so darovali gg.: dr. Jan. Lenoch, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, veleč. Karol Perinčič, župnik v Soči, vč. g. Anton Rančigaj, kaplan v Celju, vč. g. Alojzij Sijanec, župnik v Negovi, Mij. Vamberger, kr. profesor v Karlovcu; pravnik Muhič je poslal 4 gld., katere so darovali: vč. gg. Fettich Frankheim Jos. župnik, Vaclav Vondrašek, kaplan, J. J. po 1 gld., Jos. Tavčar, gostilničar 50 novč., Martin Volavec, prodajalec 50 novč. — vsi St. Jerneju na Dolenjskem. — Iskrena hvala vsem darovalcem! Dalje darove sprejemlje: Vč. g. dr. Fr. Sedej, c. in kr. dvorni kaplan, ravnatelj v Avguštinju na Dunaju. I. Augustinerstr. 7.

Telegrami.

Dunaj, 28. junija. Zelo vgoden vtis so napravile na krščanske poslance besede rumunskega poslanca Vasilko, ki je oostro obsojal ravnanje graškega vseučilišnega rektorja, ker je takorekoč katoliške dijake ob cesarjevi navzočnosti postavil na cesto, da se niso mogli osebno vdeležiti tedanjih slavnosti. — Mnogo veselosti je vzbudil poslanec Weber, ki je v pikri satiri šibal židovsko gospodarstvo v Avstriji in popisoval, kako najmodrejši izmed modrih iščejo kamna modrosti v volini preosnovi, ne da bi ljudstvo vprašali zato. Z mnogim šumom je govoril Edvard Gregor, obsojajoč dualizem in zahtevajoč, da se Avstrija postavi na federalistično podlago.

Dunaj, 28. junija. Gosposke zbornice predsednik naznanja Windischgraetzov dopis, da je njegovo ministerstvo odstopilo in Kielmanseggov o novem miniserstvu. Kielmansegg izjavlja, da se pred vsem gre za redno gospodarstvo, za posvetovanje in določitev proračuna. Silno prosi, domoljubno podporo pri izvrševanju te težavne, državi koristne naloge. (Odobranje.) Zbornica vsprejme nato začasno trgovsko pogodbo s Španijo in začasni proračun brez razgovora v vseh branjih.

Dunaj, 28. junija. Listi poročajo, da se glede volilne pravice v vplivnih krogih misli na Taaffejevo volilno preosnovo in da bo grof Taaffe kmalu poklican v ministerstvo; pravijo pa, da Taaffe le tedaj prevzame ministerstvo, ako so pri večini tudi Čehi, ker na sedanjo večino ne more računati.

Dunaj, 28. junija. Steinwender je izjavil, da ne bo glasoval za proračun, dokler se iz njega ne odstrani točka o celjski gimnaziji. Glede volilne preosnove meni, da bo urad-

niško ministerstvo ložje to kočljivo stvar pravičnejše rešilo, nego parlamentarno ministerstvo. Perić je pojasnoval državnopravni program Hrvatov. Foregger je zaradi Celja proti proračunu.

Dunaj, 28. junija. Prestolonaslednica vdova Štefanija prid- letos na povabilo kneza Hugona Windischgrätzta za več tednov na Bled, od koder bo obiskala tudi bohinjsko in belopeška jezera.

Dunaj, 27. junija. Ministerski predsednik baron Banffy se je podal po kratkem posvetovanju z ministrom Goluhovskim v Budimpešto. „Bud. Corr.“ naznanja, da se poda grof Goluhovski po otvoritvi jesenskega zasedanja ogerske zbornice koncem septembra za nekaj dni v Budimpešto.

Dunaj, 27. junija. Španski poslanik Valero izroči jutri cesarju v posebni avdijenci pismo, s katerim je odpoklican v Španijo.

Dunaj, 27. junija. Pod vodstvom državnega poslanca Halwicha je prosila deputacija avstrijskega društva železničarjev ministra grofa Kielmansegga in vodjo trgovinskega ministerstva, sekcijskega načelnika Wittek-a, da bi se oziral na uradnike in sluga pri onih železnicah, ki imajo biti v kratkem podržavljene ter je izročila resolucijo občnega zbora železničarjev. Minister grof Kielmansegg je poudarjal, da je podržavljenje železnic uradnikom velike koristi ter je obljubil, da se bo po moči oziral na njih prošnjo. Sekcijski načelnik Wittek je pa odkrito povedal, da bode jako težko, dovoliti prestopivšim uradnikom in slugam iste ugodnosti, katere uživajo sedaj pri zasebnih železnicah. Kar se tiče njihovih opravičenih zahtev, smejo prepričani biti, da jim bode vlada ugodila.

Carigrad, 27. junija. V diplomatskih krogih se govori, da je zadel veliki vezir Said-paša pri podeljevanju nekaterih ministerskih prostorov ob ovire in da misli vsled tega odstopiti; vendar se dvomi, da bi se z ozirom na sedanji politični položaj vsprejela njegova demisija.

Pariz, 27. junija. V nadaljнем posvetovanju o načrtu zakona glede dovoljenja naknadnega kredita za Sudan je zatrjeval posl. Isaak, da je v Sudanu suženjstvo še vedno v navadi. Poslanec iz Senegala se je tej trditvi odločno protivil. Kolonijski minister je izjavil, da so vesti o dogodkih v Sudanu pretirane. Monteul je ravnal jako nespametno, ker je napadel s 300 možmi Samarija, ki je imel 12.000 mož močno armado. Poprej je minister hvalil feldmaršala Monteula, sedaj ga je pa moral odpoklicati, ker se ni ravnal po povelju. Minister potem opraviči svoje postopanje in zahteva zaupnico. — Vest, da vladajo v provincijah Solonichi, Monastir in Kosovo veliki nemiri, je ravno tako neresnična, kakor ona, da Albanci požigajo vasi.

Umrli so:

26. junija. Johana Teršek, knjigovozova žena, 23 let Trnovski pristan 8. Tuberculosis.

Tržne cene v Ljubljani

dué 28. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . .	8 —	Špeh povojen, kgr. .	64
Rež,	6 30	Surovo maslo, . . .	72
Ječmen,	6 40	Jajce, jedno . . .	2 6
Oves,	7 —	Mleko, liter . . .	10
Ajda,	6 80	Goveje meso, kgr. .	64
Proso,	7 —	Telečje	64
Koruza,	7 —	Svinjsko	64
Krompir,	4 —	Koštrunovo	40
Leda, hktl.	10 —	Piščanec	50
Grah,	11 —	Golob	20
Fizol,	12 —	Seno, 100 kgr. . .	1 87
Maslo, kgr.	94	Slama, 100	1 69
Mast,	64	Drva trda, 4 kub. m.	7 —
Špeh svež,	56	„ mehka, 4	5 —

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	737.2	15.7	sl. savzh.	oblačno	
27. u. pop.	736.3	24.2	sl. zapad		0.00
8. u. sveč.	736.4	17.8	„	jasno	
Srednja temperatura 19.2°, za 0.3° nad normalom.					

Zahvala.

416 1—1

Za ljubeznjivo sočutje, koje se nam je mej boleznijo in o priiki neizreene britke izgube našega sedaj v Bogu počivajčega, nepozabnega, predragega nam očeta, oziroma brata, blagorodnega gosp da

Andreja Praprotnik-a

šolskega ravnatelja v pok., imejitelja zlatega križa s krono za zasluge, častnega člana mnogih učiteljskih društev, odbornika „Matice Slov.“, meščana ljubljanskega itd.

od vseh strani na tako blagodejen tolažljiv način izkazovalo, izrekamo s tem svojo najglobokejšo, iskreno zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo plemenitim darovalcem prekrasnih vencev, vsem onim, ki so pokojniku izkazali zadnjo čast, spremljajoč ga do pokopališča, v prvi vrsti predstitej duhovščini, visok. dež. svetu, gg. profesorjem, učiteljem in gospdč. učiteljicam, ki so si blizu in daleč prihiteli, ljubljanskim ljudskim šolam in njih gg. voditeljem gospodom pevecem za ganljive žalostinke in raznim deputacijam.

Žalujoči ostali.

Eksekutivne dražbe.

Jos. Mlakarja iz Ige Vasi zemljišče (25 gld.) dné 8. jul. in 7. avg. v Ložu.

Matije Pustičeka iz Planine posestvo dné 6. julija (druga, v Kostanjevici.

Jan Matjana iz Lek dné 20. julija in 20. avgusta v Kamniku.

Ant. Flerina iz Vrhpolj dné 16. julija in 16. avgusta (preložitve) v Kamniku.

Jan. Brinška od Sv. Gregorija nepremičnine (1605 gld.) dné 9. julija in 13. avg. (ponovitev) v Vel. Lašičah.

Jos. Žnidaršiča iz Zagorice zemljišče (750 gld.) dné 12. julija in 16. avgusta v Vel. Lašičah.

Janeza Pezdireca iz Drašče (radi terjatve) posestvo (3372 gld.) dné 12. jul. in 14. avgusta v Metliki.

Marije Pezdirc iz Drašče (terjatev 34 gld. 86 kr.) posestvo (200 gld.) dné 13. julija in 16. avgusta v Metliki.

Jos. Jakopina iz Raven zemljišče (2286 gld. 75 kr.) dné 8. julija in 7. avgusta v Ložu.

Marije Žagar iz Podgrada posestvo (123 gld.) dné 10. julija in 14. avgusta v Črnomlju.

Jan. in Marije Gregorič iz Toplice zemljišče (60 gld.) dné 10. julija in 14. avgusta v Črnomlju.

Franca Smoliča iz Prapreč zemljišče (3393 gld.) dné 18. julija in 13. avgusta v Zatičini.

Matevža Masleta iz Čevie (terjatev 50 gld.) posestvo (270 gld.) dné 11. julija in 20. avgusta v Logatcu.

Služba organista in cerkovnika

na Rudi se takoj odda.

Dohodkov z vsem blizu 100 gld. na leto. — Ponudbe naj se pošljejo **cerkvenemu predstojništvu na Rudi**, pošta Ruden na Koroškem. 413 3—1

Elegantni album

„Ljubljana po potresu“

s 16 jako zanimivimi podobami ljubljanskih razvalin in cesar v Ljubljani, v platno vezan in pozlačen, kot najlepši do sedaj izišlih, po jako nizki ceni samo **40 kr.** in popis potresa zraven zastoj —

ilustrovana knjižica

na po **20 kr.**, več skupaj pa mnogo ceneje, dobiva se pri

J. GIONTINI-ju v Ljubljani,

kakor tudi v vseh knjigarnah. 414 3—1

Umetniška in stavbinsko-kamnoseška obrt

Rudolfa Jegliča

256 3—1 v Kranju

se priporoča v izdelovanje kamnoseških in podobarskih izdelkov iz najrazličnejših vrst kamna.

Tu se izvršujejo naročila na zvonaj, isto tako načrti in proračuni in tu se nahaja večja, jako dobro izbrana zaloga izgotovljenih nagrobnih kamnov in raznoterih del po najreelnejših in najnižjih cenah. 380 3—3

Večje podjetje v Slavoniji išče pod ugodnimi pogoji

restavratêrja,

ki bi imel oskrbovati tudi **prodajo mesa**. Dotičnik mora biti izvežban v mesarskem obrtu in položiti **varščino 1500 gld.**

Več pové iz prijaznosti tukajšna trgovska tvrdka **Iv. C. Röger**, katerej je tudi doposlati dotične ponudbe. 409 3—2

Izvirak : Giesshübl Sauerbrunn, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varih. Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
najboljše dijetične in osvežujoče pijače,
preskušene pri želodčnih in črevesnih katarih, obistnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo največjavnejši zdravniki kot bistveno ~~za~~ **podpiralno sredstvo** pri karlovovarijskem in drugih **kopeliških** zdravljenjih in kot **poznejše zdravilo** po 6 26 kopeljih v trajno porabo. (VII.)
Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Vsi stroji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

IG. HELLER, Dunaj,
2/2 Praterstrasse 49. 182 15—6

3 zlate
15 srebrnih
kolsju.
12 častnih in
priznanih
diplom.

249 8—1
Franc Iv. Kwizda.
Kwizdov
restitucijski fluid
c. in kr. priv. osnaževalna voda za konje.
Cena 1 steklenice 1 gld. 40 kr. a. v.
Rabi se vže nad 30 let v dvornih hlevih; v vojaških in zasebnih hlevih z izrednim učinkom v krepcanje pred in po dlje trajajočem naporu, pri izvinjenju udov, otrplosti kit itd., in usposablja konja za urno tekanje.
Dobiva se v vseh lekarnah in droguerijah avstro-ogerske dežele.

Varstvena
znanka.

Kr. rumunski dvorni založnik.

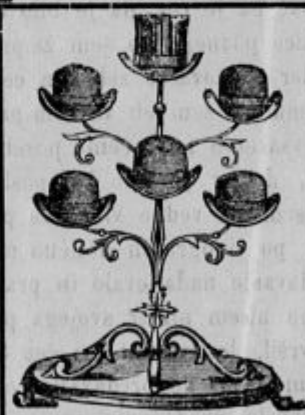
Paziti je na varst. znamko in zahtevati le Kwizdov restitucijski fluid.

Glavna zaloga Okrožna lekarna v Kerneburgu pri Dunaji.
330 20—1

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na deželi javljam najuljudneje, da sem po potresu 15. aprila opustil prodajalnico v Gledališki ulici v Ljubljani, ter imam odslej **glavno zalogo** 336 52—7

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic, slamnikov itd.

samo

na Starem trgu (pod Trančo) št. 1

poleg čevljarskega mosta Priporočam se ob jednem v obilo nakupovanje zagotavlja joč dobro blago po nizki ceni.

Velespoštovanjem

J. SOKLIČ

v Ljubljani, Stari trg, št. 1.

Janeza Dogan-a mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 15 (v Medjatovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za masne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 91 (12—5)

Najnižje cene

Alojzij Vodnik

kamenarski mojster

Ljubljana, Kolodvorske ulice šte. 32, 34

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 47

priporoča prečast. duhovščini in slav. občinstvu novo
uvedeno okusno in zdravo 395 26-3

gössko marčno pivo,

katero razpošilja tudi v sodčih in steklenicah.

Restavracija je priznana izvrstna z veliko dvo-
rano za koncerte, družbe, društva itd., ter
lepim senčnatim vrtom.

Kegljisce je na razpolago. Vhod tudi v Poljskih ulicah.

Razprodaja.

Nikdar v življenju se ti ne ponudi več redka prilika, da
bi dobil samo za 2 gld. krasne in prekrasne stvari.
35 komadov za le 2 gld. in sicer:

- 1 jako elegantno pozlačeno uro z lepo veržico, točno idočo, s triletnim poročtvom;
- 1 krasno kravato za gospode iz čiste svile;
- 1 krasna igla za kravato z umetnimi briljanti;
- 1 oficirska usnjata denarnica;
- 1 jako elegantna broška za ženske po pariški fašoni;
- 1 krasen prstan iz zlatolimita z lepim kamenom;
- 1 krasno škatljo za smodke;
- 1 krasno cevko za smodke;
- 3 komadi zelo krasnih mehaničnih naprsnih gumb s ponarejenimi briljanti;
- 2 krasna gumba za zavrtnik s patentovanim oklepnikom;
- 2 double-gold gumba za manšete;
- 10 komadov finega angleškega pismenega papirja;
- 10 komadov finih angleških plemenitih zavitek;

Vseh teh 35 komadov krasnih stvari sem prisiljen dati
za dosedaj nečuvno smešno ceno 2 gld.
Da zključim vsak dvom, izjavim, da je ura sama dvakrat
toliko vredna. Ako bi ne prijala, se denar najradovoljnejše vrne
tako da je za kupevalca vsak riziko izključen.

Vse to je dobiti, dokler je še kaj na razpolago, po poštnem
povzetju po 345 10-6

krakovski razpošiljavni ur

F. WINDISCH,

Krakovo, Meth-Strasse Nr. 12/F

Čast mi je naznanjati slavnemu p. n. občinstvu,
kakor tudi gg. mizarjem, da sem otvoril z dnem 8. fe-
bruarija

V Ljubljani na Bregu št. 20.

pleskarsko in lakirarsko obrt.

Moje 25letne izkušnje v tej stroki mi omogočujejo
izvrševati vsako delo najfineje, najsolidnejše, ne da bi
mi se bilo bati konkurence, in po najnižjih cenah ker
sem pri trdki Eberl, kjer sem delal skozi 20 let,
izvrševal najfineje imitacije vsakovrstnega lesa.

Z velespoštovanjem (296 16-9)

Josip Makovec,

pleskar in lakirar

na Bregu, Zoisova hiša številka 20.

Želodčne kapljice

koje p. n. občinstvo navadno zahteva pod imenom
Marijinceljske kapljice.

Te kapljice so zelo pro-
spešne (provzročujejo slast
do jela, razstvarjajo sliz, so
pomirjive in olajšujejo,
ustavljajo krč in krepijo
želodec); rabijo pri napa-
njanju in zapečenosti
preobloženem želodcu iz
jedil in pljučami itd.

Steklenica z rabilnim
navodom velja 20 kr.,
tucat 2 gld., 3 tucate
samo 4 gld. 80 kr.

Priporoča jih

Lekarna Trnkóczy

479 42 zraven rotovža v Ljubljani.

Pošiljajo se vsak dan po pošti proti povzetju.

priporoča: Največjo zalogo različnih grobnih spome-
nikov iz mramora, granita, sijenita; križev s cveticami iz
snežnobelega mramora itd. Plošč za pohištvo iz vsako-
barvnih mramorjev. Strojarske plošče od gld 20— naprej.

Delavnica za splošna izdelke za cerkve, stavbe in pohištva. — Obris in računi brezplačno na razpolago.

Edina zaloga: Porfir kot priznana najtrši materija
za hodnike, vete, dvorišča in kleti; mramormozaike za tlak
po cerkvah, vežah itd. in lepe šmirgelcment-plošče od
gld. 2— m naprej. 178 34-16

ALBUM

Ljubljana po potresu

(14. april 1895)

S 14 ilustracijami — Cena 25 kr.

100 kom. 20 gld.

Po pošti le proti vplačanju 27 kr.

Dobiva se v Katol. Tiskarni, pri Henr.

Ničmanu in v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Zanesljivim razprodajalcem znaten popust!

396 10-4

243 Zadnja cena. 9-3

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice 5

priporočam svojo zalogo gvančnega
blaga. Imenujem posebno štof in cajg za
moške obleke, kakor tudi lepo vol-
nato blago in lepi kamrik za žen-
ska oblačila. Tudi imam najnovejšo
židane in volnate rute in posebno
močno belo in ružavo kotonino iz
prve tovarne, kakor sploh vse v to
307 vrsto spadajoče blago. 10-8

Zadnja cena.

Zadnja cena.

Zadnja cena.

Stanarinske knjižice

za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Vele-

častiti

duhov-

ščini

94 40-21

usojam si udano, podpisana priporočati svojo pri-
znano zanesljivo, vže 24 let poslujočo bogato

zalogo cerkvenih paramentov, blaga za
vsakovrstno cerkveno opravo, čipek itd.

Izdelujem sama paramente v poljubnej obliki,
istotako bandera in prapore v različni velikosti, tudi
krasno s pristnim zlatom ročno pozlačena ali vezena.

Na željo vpošljem paramente in blago na izbero,
ali pa grem osebno k preč. in cenj. gospodom, da se
dogovorimo ustmeno radi naročil.

Ker jamčim za najboljšo blago, prosim častite
gg. naročnike, da blagovolé vpoštevati mojo mnogo-
letno, pošteno trgovino in zalogo ter jej dajo prednost
pred tujimi trvdkami, katerih izdelki se ne dajo
natančno kemično preiskati.

Jaz dobivam blago iz najboljših, povsem zane-
sljivih tovarn; iz prve dunajske, ki je bila ustano-
vljena l. 1789. in obilokrat premovana, istotako iz
najslovitejše lijonske. Ker izdelujem predmete sama,
torej morem postreči s poštenimi, dela vrednimi in sicer
ravno istimi cenami, kakor če bi se naročevalo di-
rektno iz tovarne, o čemur so se že mnogi na Dunaju
kupivši gospodje duhovniki po njih lastnih izpovedbah
osebno uverili.

Velespoštovanjem

Ustanovljeno
l. 1870

Ana Hofbauer

vdova dež. tajnika,
v Ljubljani, Gledališke ulice.

Popolna razprodaja radi opustitve trgovine.

Po zdatno znižanih cenah razprodalo se bode

kuhinjsko orodje, okovi,
obrtiško orodje, krtače,
železne peči itd. itd. pri 400 10-6

Alb. Achtschin-u v Ljubljani, Gledališke ulice 8.

Trgovina z železnino

ANDR. DRUŠKOVIC

v Ljubljani, Glavni trg št. 10.

priporoča po zelo znižanih cenah cement, železniške
šine, traverze, cinkasto in pocinkano plošče-
vino, železo za vezi, kovanja za okna in vrata,
sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje.

252 20-14

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Fr. Petrič
v Ljubljani,
Špitalske ulice

priporoča veliko svojo zalogo vsakovrstnega

blaga za moške in ženske obleke

vlasti domačega in brnskega sukna, razno volneno blago za ženska oblačila, rumenurško platno, cežr, tkanino, vsakovrstno hlače-vino, vso podlogo in potrebščine za krojače, dalje svilnate, piketaste, platnene in bombažaste

= glavne in žepne rute. =

Izborno, trpežno črno sukno za duhovniške obleke, talarje, haveloke itd.

Ostanki najraznovrstnejšega blaga so v veliki izbiri po zelo znižani ceni na razpolago.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode

v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom v najnatančnejše izdelovanje

monštrano, ciborijev, kelihov, tabernakeljev, svečnikov, lestencev, križev itd.

iz najboljših kovine po poljubnem slogu in po nizki ceni.

Filip Fajdiga

mizar in založnik
pohištva

v Ljubljani

Slonove ulice št. 50

pozorja preč. duhovščini in sl. občinstvu na izbornu zalogo

najraznovrstnejšega pohištva

izdelanega natančno iz dobro osušenega, trpežnega, mehkega ali trdega lesa.

Izvršuje tudi naročila na vsakovrstno

hišno opravo po nizki ceni.

Ilustrovani ceniki so na razpolago.

**Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopov**
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprejemališča, vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.

Andreja Boucona

v Ljubljani,

Dunajska cesta 7, II. dvorišče

Stol

iz trdega lesa, poliran v orehovi barvi, velja samo

1 goldinar.

Fr. Breskvar pr. Šverljuga

knjigovez v Ljubljani

Stolni trg 6 (poleg Katoliške Bukvarne)

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v vezavo vsakovrstnih knjig. Vsprejme tudi knjigovozna galanterijska dela; vse po najnižji ceni.

IGNAC ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Poljske ulice 49

priporoča preč. duhovščini zalogo raznovrstnih nagrobnih spomenikov, prevzema in izvršuje vsa cerkvena umetna in stavbena kamnoseška dela po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ

tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko spadajočih predmetov, kakor: garnitur, divanov, žimnatih in modrocevna peresih itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po najnižji ceni. — Ponudi se tudi v tapetiranje in dekoriranje dvoran in sob, ktere tudi špalira. Osobito se priporoča za delo na deželi.

Josip Rebek preje Ahčin

ključavničar

v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13

priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim predstojništvom in p. n. občinstvu v vsakovrstna stavbinska ključarska dela. Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča, ima v zalogi ključke iz aluminija. Posebej se se priporoča v izdelovanje cerkvenih spominkov in nagrobnih ograj. Zaloga in napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov. Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Franc Pavšner

krojač v Ljubljani nasproti gimnaziji

se priporoča prečastiti duhovščini v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

in sl. občinstvu v naročila na izvrševanje civilne obleke po poljubnem kroju zagotavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno postrežbo in kar možno nizko ceno.

Zajamčeno pristno čebelno-voščene sveče, voščene zvitke in med priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu

OROŠLAV DOLENEC

svečar in lektor, trgovina s medom in voskom v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.

Dobiva se tudi med v satovji, pitanec in medenina prav po nizki ceni. Zaloga in prodaja izvrstnega brinja in brinjevoa, medenega žganja, lastnega izdelka. Kupuje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek in suho satovje.

BRATA EBERL, črkoslikarja

tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov v Ljubljani za frančiškansko cerkvijo.

Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice priporočata se preč. duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njulno stroko vtevajajoča se dela v mestu in na deželi. Delo izvršujeta povsem vzgledno po najnižji ceni. Prekupcem priporočata oljnat barve v ploščevinastih posicah. Največja zaloga karbolineja, masčobe za konjska kopita in usnje.

Anton Belec-a

delalnica kleparskih, ključarskih in kovino-Specialist tiskarskih del Specialist v št. Vidu nad Ljubljano

za kritje zvonikov in raznih streh; za izdelovanje železnih vzdanih štedilnih ognjišč. Cerkevne svetilnice so na izbero v različnih velikostih in oblikah.

Friderik Pauer

pek

v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 50

priporoča slavnem. občinstvu vsakovrsten, trikrat na dan svež

kruh in razno pecivo.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v Rudeževi hiši pri

Jakobu Zalazniku

dobiva se vedno svež in ukusen

kruh, fino namizno in sladstičarsko pecivo

iz različne moke po nizki ceni. — Dobijo se vsak dan raznovrstni štrukliji, domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. — Priporoča se za naročila ob priložnostih, svatovščinah, imendnih in raznih slovesnostih.

FR. TOMEČ

pozlatar v Ljubljani, Streliske ulice št. 14

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvršitev vseh pozlatarskih del in prenavljanja altarjev, tabernakeljev, križevih potov, podob svetnikov itd. zagotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

HENRIK ZADNIKAR

izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 17.

priporoča preč. duhovščini vzgledno svojo zalogo cerkvene posode, svečnikov, lestencev, svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih. Vsprejema tudi naročila na nova predmete ter prenavlja stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive kovine po nizki ceni.

FRANC VELKAVERH

sedlar in jermenar v Ljubljani

Sv. Petra cesta št. 34

priporoča sl. občinstvu, prečastiti duhovščini in osobito kmetijskim gospodarjem svoje vzgledno izvršene sedlarske in jermenarske proizvode in sicer: vsakovrstna sedla, konjsko opravo, biče itd. itd. Vsprejema tudi vaa naročila in poprave ter je izvrši po prav nizki ceni.

Franjo Toman

podobar in pozlatar, Križevniški trg 1, Ljubljana

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v izvrševanje cerkvenih in sobnih del po nizki ceni in priznano natančno izvršitvi. V zalogi ima sv. razpela, okvire (Goldleiten), slike, cefe, kroglice za vrvi itd.

Karol Hinterlechner

čevlarski mojster v Ljubljani

Francovo nabrežje št. 23

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo mnogo let na istem mestu poslujočo čevlarsko obrtnijo zagotavljajoč pošteno, trajno delo in delu primerno ceno.

Drag. Matkovič

brivec in vlasuljar

v Ljubljani, Stolni trg št. 11

se priporoča v najtanjše izvrševanje vseh v brivsko in vlasuljarsko obrt spadajočih del. Postrežba je uljudna in vsestranski pozorna.

Lorenc Blaznik

v Ljubljani, Stari trg št. 12

priporoča sl. občinstvu in prečastiti duhovščini svojo izbornu

— zaloga galanterijskega blaga — po najnižji ceni od 6 kr. in višje.

Zaloga in prodaja smodke in raznega tobaka.

JERNEJ ČERMELJ

trgovina z južnim sadjem in zelenjavo v Ljubljani, Semenišče (za vodo)

priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu svojo bogato zalogo vsega v gospodinjstvo spadajočega blaga po najnižji ceni.

Lekarna Piccoli

→ „pri angelu“ ←

v Ljubljani, Dunajska cesta

Zaloga

najboljših medikamentov.

Dežnike

in

solnčnice

v

največji izbiri

priporoča

L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alozij Erjavce pr. Zor

čevljar — Ljubljana, Čeljarske ulice 3

se priporoča prečastiti duhovščini in sl. občinstvu v naročevanje

raznovrstnega obutala

katero izvršuje od najprostejšega do najfinejšega, iz zanesljivega blaga prav trpežno in cenó.

Franz Bončar

pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9

se priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu v mestu in na deželi v vsa v pleskarsko obrt spadajoča dela, osobito pri novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

IVAN ŠTRUKELJ

slikar v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 7

se priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu v vsa slikarska dela.

Bodisi dekorativna, cerkvena ali fina sobna slikarska naročila izvršuje najnatančneje. Na razpolago so krasni kolorirani vzorci od najprostejšega do najfinejšega. Osobito razna cerkvena dela izvršil je vže večkrat v popolno zadovoljnost naročnikov. Cene dokaj nizke.

Mej dobrimi stvarmi najboljša

je kemično čisti zdravilsteni

kranjski likôr

iz planinskih zelišč

J. Klauerja v Ljubljani „pri voglu“ pr. Škofijo

Ta specialiteta prve vrste

glede dobrote in vplivanja na prebavne organe se dobiva pri izdelovalatelju in v vseli boljših špecerijah in v kavnarh.

Aleksander Götzl

podobar in pozlatar v Ljubljani

Glediške ulice št. 8

opozarja preč. duhovščino in sl. občinstvo na svojo izbornu urejeno podobarsko in pozlatarsko delavnico v kateri izvršuje vsa dela natančno in cenó. Obrisi na razpolago.

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 18
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke
V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., površnike od 6 gld.
50 kr. do 22 gld., nepremočljive haveloke
od 7 gld., 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljblodove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firmo priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec
usnar in zaloga usnja
v Ljubljani
Streliške ulice
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež
najboljše kakovosti, dobiva se pri
Adolfu Hauptmannu
tovarna za firnež
v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Ilustrovani ceniki potrebnih za obrtništvo, žolo in za
dom zastoj in franko.
Prodaja na debelo in drobno.

Karol Dostal
tapetnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkulantnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del, kakor
modrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Janez Dogan
mizarški obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvršno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolov,
postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpologo.
Najnižje cene, izborno blago.

Valentin Šubic
podobar in pozlatar v Poljanah nad
Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih
podobarskih del
z zagotovilom poštenega in solidnega dela po možno
nizki ceni.

J. Kopac,
svečar v Gorici,
Voščarna
Solčanska cesta 9, Prodajalnica
Gospodarska ulica
priporoča veleč. duhovščini, cerkv. oskrb-
ništvom ter sl. občinstvu garantirane, pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po gld. 2-45 Sveče slabijih vrst za
pogrebe in drugo uporabo prav po nizki
ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zvitki,
okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Valentin Accetto
zidarSKI mojster
v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa
v zidarsko stroko spadajoča dela
bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopij, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzdavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Matija Horvat
čevljarSKI mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpreprostejših do najfinjših oblik.

JOSIP ŠUBIC
kipar v Gorenji vasi nad Škofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in slav.
občinstvu za izdelovanje
kipov iz lesa in kamena, novih
oltarjev iz lesa in marmor-cementa
v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje
starih oltarjev in drugih predmetov zago-
tavlja joč kar najnatačnejšo izvršitev in
nizko, delu primerno ceno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja ugodno postrežbo.

Odlikovana zaradi njenih zdravilnih lastnostij in mnogovrstnih
slučajev, v katerih izvršno vpliva, s častno
diplomo in zlato svetinjo na zdravilstvenih razstavah v
Londonu, Parizu in Genfu.

Tinktura za želodec lekarnarja
Piccolija v Ljubljani

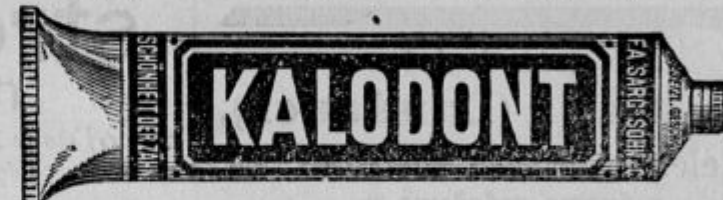
je izborno sredstvo, katero krepi in zdravi želodec ter
pospešuje prebavljanje in deluje, da se telo odpre.

To tinkturo za želodec razpošilja izdelovatelj lekarnar
Piccoli v Ljubljani proti povzetju.
Zaboj po 12 steklenic velja gld. 1-36, po 55 steklenic gld. 5-26
(zaboj tehta 5 kgr.). Poštino plača vselej naročnik. — Steklenica
velja 10 kr. 617 50-31

Različne rastline, korenine,
166 32 **lubje in semena kupuje**
Adolf Hauptmann v Ljubljani, Sv.
Petra cesta 41.

Sarg-ov zdravstveno oblastveno preizkušeni
(Spričevalo: Dunaj, 3. julija 1887.)

mного **milijonkrat**
preizkušen in potrjen, zobozdravilstveno priporočan, je ob jednom največjeje
zobe čiščeče in ohranjujoče sredstvo.
Dobiva se povsod. 620 40-29

Cesarsko-jubilejne cerkvostavbene srečke po 1 gld.
15 15-9 **Glavni dobitek** **Predzadnji teden.**
30.000 goldinarjev
vrednosti.
Srečke priporoča **J. C. Mayer** v Ljubljani.

„THE GRESHAM“
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.
Podružnica za Avstrijo: Podružnica za Ogersko:
Dunaj, Giselastrasse 1, Pešta, Franz-Josefplatz
v hiši društva. št 5 in 6, v hiši društva.
Društvena aktiva dne 31. decembra 1893 kron 131.435.657—
Letni dohodki na premijah in obrestih dne 31. decembra 1893 23.942.149—
Izplačnice zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka dru-
štva (1848) 287.452.809—
Mej letom 1893 je društvo izpostavilo 9633 polie z glavnicó 73.023.675—
Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno
glavni zastop v Ljubljani
503 (12-11) pri
Gvidonu Zeschko-tu,
Tržaška cesta, št. 3. II. nadstropje.

Fr. Čuden
urar v Ljubljani, na Mestnem trgu nasproti rotovžu
priporoča največjo in najizbornejšo svojo zalogo najraznovrstnejših
švicarskih zlatih in srebrnih žepnih ur,
stenskih in ur s stojalom, budilnikov,
zlatnino in srebrnino ud. ud.
po zdatno znižani ceni.
Radi velike nesreče, katero je povzročil grozni
potres ni skoro nobene kupčije, torej je prav ugodna
prilika za prav ceno nakupovanje.
V ceniku zaznamovane cene znižal
sem za 10%.
V prav obilno nakupovanje se priporočam naj-
ugodnejše.
Ceniki se zastoj razpošiljajo.
Edina zaloga biciklov in raznih pri-
strojev za vozarenje slovite trvdke Iv. Puch
v Gradcu. 285 14

A. Vidiš krasno uro, katera točno
in zanesljivo kaže?
B. Ah, res presenetljivo! Kje si
jo neki kupil in koliko velja?
A. Pri znanem urarju Čudnu v
Ljubljani za res čudovito ceno.
B. Takoj idi, o mislim si tudi jaz
podobno uro.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
zaznamovanih
menic in vrednostij
Menjalnica bančnega zavoda
Schelhammer & Schattera
Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 206 14

Filijala v Ljubljani

zagrebškega podjetništva

Pilar, Mally in Bauda,

arhitekt, inženjerji in stavbinski mojstri.

Tehniški biro: Truberjeve ulice šte. 1, poleg
sv. Jakoba mostu.

Poslovni čas za ustne dogovore od 2—3. ure pop.

Prevzemanje in izvršitev vsakovrstnih projektov, na-
črtov, proračunov.

Izvrševanje prezidavanj, novih stavb in sploh
vseh stavbinskih del. 356 15

Za pokrivanje

kakor tudi

za kritje barak

ponujamo v vsakej tudi največji množini

po najnižjih cenah

prima in secunda

zarezane

strešnike

(Strangfalzziegel)

kakor tudi nepremočni

strešni klej

250 21 (Dachpappe)
zavoj (to je 10 m² metrov) od 1 gld. 50 kr.
do 2 gld. 50 kr.

in

nasade za dimnike

F. P. Vidic & Comp.

Najboljše sredstvo proti stenicom,
bolham, kuhinjskemu mrčesu, mo-
ljem, zajedalkam domačih živalij.

„Zacherlin“

učinkuje čudovito! Usmrti — kot
nobeno drugo

sredstvo — vsakovrstno golazen in je tudi naj-
bolj poznato ter uporabljeno. Njega znaki
so: 1. zapečatena steklenica, 2. ime „Zacherl“.

Pristni „Zacherlin“ prodajajo v Ljubljani:

Uradniško kon- sumno društvo, Ivan Fabian, Karol J. Holzer, Ivan Jebračin, Anton Ječminek, Jeglič & Leskovic, C. Karinger, J. Kastner, Mihael Kastner,	J. Klauer, Josip Kordin, Anton Krisper, Peter Lassnik, Mih. Lavriča nasl. Alojzij Lenček, Ivan Perdan, Karol Planinšek, Jernej Reitz, A. Scharabon,	Iv. F. J. Wutscherja nasl. V. Schiffer, Jakob Spoljarič, Ivan Luckmann-a nasl. A. Stacul, M. E. Supan, Frano Terdina, Ub. pl. Trnkóczyja lekarna, H. L. Wencel.
---	--	--

Dobi se tudi v naslednjih krajih na **Kranjskem**:

V Postojni, Polhovem Gradcu, Borovnici, Velikih
Laščah, Kočevju, Krškem, Hribu, Idriji, Kranju, Ko-
stanjevič, Litiji, Mokronogu, Koprivniku, Mirni, na
Vrhnikih, v Radovljici, Ribnici, Radečah, Zagorju, Sent-
Jerneju, Žužemberku, Kamniku, Dragi, Trebnjem, Or-
nolju, Bledu in Cirknici. 168 15—10

Fran Stare, sobni slikar,
v Ljubljani, Breg št. 20
priporoča se v izvrševanje

vseh v dekoracijsko-slikarsko stroko
spadajočih del 230 26-13

z zagotovilom okusno-modernega dela proti zmerni ceni.

Razprodaja vsled potresa!

Ker moram vsled katastrofe izprazniti svoja skladišča v **Frančiškanskih ulicah**
št. 12 in na **Sv. Jakoba trgu št. 9** in ne morem vkljub marljivemu povpraševanju najti
primerne prostora in ker sem moral spraviti blago iz jednega uže izpraznjenega skladišča
v tako slabo kolarnico, da bi se v njej blago pri jesenskem vremenu gotovo poškodovalo, zato
sem prisiljen, prodati svoje blago

pod kupno ceno

in vam p. n. občinstvo, da me počasti z obilnim obiskom, z zagotovilom, da se ne bo nihče
kesal, ki bo uporabil to za nakup ugodno priliko, ker ne bode nikdar več tako
cenó kupil. — Z odličnim spoštovanjem

M. Pakič,

trgovina z leseninami, košarami, siti,

žimo in morsko travo

v Ljubljani, šolski drevored. 415 12—1

P. n. Prav posebno si usojam opozarjati na

žimo,

katero so predli moji delavci in jo nakupujem kot surovino v Bosni, na Ogerskem, Stajerskem
in Kranjskem in jo potem dam presti, tedaj gotovo lahko najceneje oddajam; ravno tako tudi na

Crin d' Afrique (morsko travo),

za katero sem prevzel od **Exportation Usine à vapeur de Crin végétal d' Afrique**
v Algiru samorazprodajo za Ljubljano in Kranjsko vsled pisma z dne 15. sept. 1894.

Ravno tako priporočam svojo veliko zalogo finih košar za trg in potovanje,
omrežij in pletenin za vrtno ograje, preprog iz lesa, torbic za šolo in za
dom, podnožnic iz slame in kokosa itd.

P. n. vnanjim kupcem se dostavijo nakupljene stvari brezplačno do železnice.

Dunajska borza.

Dne 27. junija.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 95 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 " 05 "
Avstrijska zlata renta 4%	123 " — "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " 95 "
Ogerska zlata renta 4%	123 " 05 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 40 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1079 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	405 " 25 "
London vista	121 " 25 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 40 "
20 mark	11 " 89 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 63 "
Italijanski bankovci	46 " 10 "
C. kr. cekini	5 " 68 "

Dne 27. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	161 " 50 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 50 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	147 " — "
Dunavske vravnave srečke 5%	131 " — "
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	111 " 25 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 90 "
Priporočne obveznice državne železnice	222 " — "
" " južne železnice 3%	172 " — "
" " južne železnice 5%	132 " 25 "
" " dolenskih železnice 4%	99 " — "

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 " — "
Avstrijskega rudnega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	71 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	73 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 " 25 "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	173 " 75 "
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3740 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	566 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	109 " 60 "
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	79 " — "
Montanska družba avstr. plan.	95 " 70 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	167 " — "
Papirnih rubljev 100	130 " 25 "

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri tveganjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.